

Рік XVII. Нью Йорк, Четвер, 16-го Грудня 1909. Число 49

Vol. XVII. New York, N. Y. Thursday, December 16, 1909. No. 49.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Падоліст. 1909.

Розхід за місяць Падоліст с. р. е. За померших членів або їх жень і за випадки каліцтва.

Від.	10. Варіян Павло, ум. 8.10, 1909.	\$1000.00
„	53. Гохман Франц, ум. 25.10, '09.	1000.00
„	208. Габар Михайл, ум. 31.10, '09.	1000.00
„	46. Свистович Василь, ум. 4.11, '09.	900.00
„	222. Боївка Гриць, ум. 5.11, '09.	500.00
„	203. Савіцький Ник. ум. 7.11, '09.	500.00
„	1. Клебан Мих. ум. 6.11, '09.	1000.00
„	42. Мощар Дом. ж. Ник. ум. 4.11, '09.	400.00
„	58. Дзюба Кат. ж. Юрія, ум. 15.10, '09.	400.00
„	133. Галущка Кат. ж. Іоана, 5.11, '09.	400.00
„	92. Личук Григорій, утрата обох ніг	1000.00
„	132. Ванчак Йосиф, утрата руки	200.00
„	154. Демко Іван (стар.) утрата ока	200.00
„	62. Бодак Діонізій, утрата ноги	200.00
„	81. Пашкевич Френк, нев. хоробу	100.00
„	104. Шкирпан Гнат, „ „	100.00
„	85. Романюк Мих. „ „	100.00

Виплачено за помочи на суму	\$9,000.00
Платня головних урядників за Падоліст	190.00
Адміністрація Союзу за Падоліст	127.53
Друк. „Свобода“ за друки для Р. Н. С.	446.07

Весь розхід виносить \$9,763.60

Розмет платить 10,598 членів на ціле посмертне (кождий по 86 цнт.) і 1517 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.)

Крім того кождий член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

А. Шаронь, гол. касір. С. Ядловский, гол. секр.
Дм. Капігула, гол. предсд.Звіт контролі
Друкарні „Свободи“ „Руск. Нар. Союзу“.

На днях 7, 8 і 9-го Дец. с. р. в присутності Головного Предсідателя, обох головних Секретарів „Р. Н. С.“ і Управителя друкарні, контрольна комісія „Р. Н. С.“ перевірила як найсумлінніше і найточніше всі рахунки друкарні т. є. приходи і розходи записані в головній книзі, підручний денник доходу і розходу, всі посвідки виплат (bills), чеки, книжочку депозитову, записник вірителів і т. д. і найшла все в вірцевім порядку.

Чистий дохід за цілий час існування друкарні „Р. Н. С.“ т. є. від 23-го Юлія 1908 р. по кінець Новембра 1909 р. так представляєсь:

\$2,216.31 на депозиті.

За роботу.....\$1,165.16 у довжників.

Разом \$3,381.47

т. є. понад 20 проц. зарібку від ціни купна.

New York, N. Y., December 9, — 1909.

За Контрольну Комісією:

Д. Капігула, в. р.
С. Ядловский, в. р.
Т. Лабовский, в. р.о. Д. Добротвор, в. р.
В. Гришко, в. р.

Закладайте школи!

Недавно сему, бо всего несповна два місяці, як на просвітнім вічу кинено великий клич, щоби ми закладали всюди по плейзах школи для неграмотних, щоби ми училися читати, писати, рахувати. До шкіл неграмотних мали-б ходити і учити ся не діти, але сі, що хоть вирости на великих, остали розумом дітьми.

Про закладанє шкіл не раз і не два писало ся також вже і у нашій часописі. Писали ся довге статі, заклики, просьби, заклики. Писали ся просьби до наших просвіщеніших одиниць, писали ся накликування і до народа.

Усе прогомоніло. Лашили ся лиш чорні знаки від друкарського чорнила на папери — і більш нічого. І як-жеж се розуміти?

Чи справді нічого не зроблено в тій справі, чи може люди надто встидають ся і не хотять „хвалити ся“, чи може жалують часу, чорнила і паперу, щоб про се повідомити нас ширший загаль, хоч не раз не жалують і цілих сторінок записати, щоб другому дошкуляти, щоб другого нелюбого ім „пустити в газету“.

Нам однак здає ся, що таки найскорше усе після староруського звичаю лишило ся таки по старому, „як було“, значить ся, ніхто не поспішив ся закласти школи.

Ті, що повинні-б і що мають моральний обовязок дати почин до такої школи міркують собі, що ліпше сидіти тихо за печею і не рипати ся, як закласти якийсь там школи. Бо і по що? Впрочім школа вимагає втрати часу і здоров'я, ну а „здоров'я, се найбільший скарб чоловіка...“ Від ходження в школу можна дістати катару, часом навіть і кашлю...

Ті знова, що повинні-б учити ся, також не дуже рвуть ся, щоби мати школу. Бо і пощо їм школи? Хіба їх діди і прадіди не жили без школи? Хіба вони самі не приїхали в Америку без школи? Або хіба вони не беруть такої самої пейди, не пють такої самої виски, не їдять такого самого м'яса як і той, що має школу? Вони навіть не раз беруть ліпшу пейду, тай вибирають ся ліпше — а що в голові порожно, то що кому до того? Впрочім до голови і так ніхто не заглядає. А що там десь хтось колись скаже „дурний Іване“, то се нічо! Від того ані навіть нікель не убуде з кармана.

Ходити до школи і вчитись на старість! Хіба-ж се не сміх, щоби „старий“ чоловік під вусом, що вже женити ся думає, або може навіть і жонатий, має жінку та діти, ходив до школи, платив за книжки, учителя, та вчив ся? Чи не ліпше місто йти до школи посидіти дома, заграсти в карти, покурити, або зайти до салуну, а спершись на бару з великим „скунером“ пиво перед носом та грубим цигаром в зубах приглядати ся до зеркала, та слухати „розумної розмови розумного готельника“ або розбивати собі голову „за віру“. Так чоловік ще чогось довідає ся — але в школі?... Впрочім до школи можна-б ходити, що-б так чоловік повчив ся з місяць, а опісля місто \$1.50 брав 3.00 дол. денно. Та „на жаль“ такої школи ще не винайшли.

Так звичайно міркує собі наш пересічний Рутенець ну і розуміє ся про сі школи, які прим. в Галічині знаходять ся під зиму майже в кождім селі, кождій громаді, у нас, в Америці якось не дуже чути.

Не маючи надії вивчити ся на попа або бодай на дяка, або вивчити ся за короткий час так, щоби брати бодай подвійну пейду як до тепер, наш сват зви-

чайно легковажучо кивав рукою на всяку школу, тай живе дальше „як було“. Не розуміючи ваги науки змушує і своїх дітей поступати в той самий спосіб. Коли дитина ще мала, то посилас її до школи, „щоби дома не робила крику“, або тому, що мати дома не може собі з ньюо дати раду. Але скоро дитина лиш крихітку підросте, що може вже з бідю заробити якийсь цент, якого доляра або два на тиждень... ого!... махай зараз до роботи! Вимівкою для родичів суть завжди тяжкі часи або бідність, а в дійсности більша часть, або і всі гроші зароблені дитиною йдуть завжди туди, куди не треба.

Справді сумні вигляди на будучність для народу, котрий в сей спосіб глядить на науку, на школу. Корінем сего лиха є вікова неволя нашого Русина, є те, що він навіть тут, в Америці, не вважає себе за чоловіка в повнім того слова значіню, але завжди „за хлопа“. Що гірше, деякі люди що підтримують в ній ті погляди, зовуть його хлопом, кажуть йому дорожити тим іменем, ним величати ся.

Викорінити в нашій народі сі чудернацькі погляди, навчити його, що він не „хлоп“ (— у моральнім значіню —) але такий самий чоловік, як і кождий другий, збудити в ній амбіцію до висшого людського, а не „хлопського“ життя — отсе задача, яка лежить на кождій інтелігентній людині з посеред нашої еміграції тут в Америці.

І в міру того як старі, паньщизняні погляди наших людей тут в Америці будуть губити ся, затрачувати — в міру того будуть народжувати ся і виростати наші школи, буде ширити ся наука і просвіта. —

До відома
усім Вп. п. Секретарям відділів Р. Н. Союзу
як і усім передплатникам „Свободи“.

Усіх Вп. наших Передплатників просимо уклінно завжди при нагоді подавання зміни своєї адреси подавати попри нову також і свою стару адресу то є сю на котру йому до сих пор йшла часопись і ту, на яку він хоче її змінити. Рівнож і сі члени Р. Н. Союзу, які самі, а не через своїх місцевих Секретарів подають зміни своїх адресів, нехай будуть так чемні завжди ще і подати число відділу, до якого належать. О се саме просить ся також уклінно усіх Вп. Панів Секретарів. Адміністрація, маючи до діла з якими 16,000 передплатників не є в силі ніяк доказати тої штуки, аби на память тямала всіх своїх передплатників і їх адреси. Тому нехай ніхто і не дивує ся, що подавши зміну своєї адреси в той спосіб, що напише на картці число дому і вулицю без подання своєї старої адреси а не раз і без подання місцевості та навіть і свого імені — не дістає часописи. Просимо звернути на змінюванє адресів трохи більше уваги, а сейчас і устануть причини на неприсиланє часописи.

G179

Адміністрація „Свободи“.

В НЕДІЛЮ ДНЯ 19-го ГРУДНЯ С. Р.
відіграють шкільні діти руської парохіяльної школи
в Джерзі Сіті, Н Дж представлєне
„Подорож сьв. Миколая“
В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ рт GREEN & SUSSEX STR.

Є се гарна, релігійного змісту, а при тім поучаюча і надзвичайно весела штука, яка ще не була грана в Джерзі Сіті і взагалі в околиці.

Приходіть всі Брати і Сестри Русинів і Русинки з Джерзі Сіті і околиці а налюбуетесь доволі грою малих „аматорів“ в віці від 8—12 літ, які будуть наслідувати старих. Небракне там і старокрайового жидка „Хайволи“ як також і комічного чортка „Микитки“.

Поч. о год. 6-й веч. Вступ від особи 15 цнт.

Дохід призначений на гр.-кат. церков.

Богдан Хмельницький

український Гетьман.

Битва під Берестечком.

(Дальше.)

Настав ранок. Над Стирю і над рівними луками стояв густий туман. Польське й козацьке військо стояло на поготові і не бачило одно другого. Поляки співали молебні; ксьондзи носили поміж рядами чудовий образ Холмської Богородиці, хоч той образ був принесений з православної Греції. Король їздив поміж рядами війська з шаблею в руці і промовляв до війська, заохочуючи до битви. І в козацькому війську їздив поміж рядами мятрополит Йосиф на коні з грецького города Киринта, в архисрейських ризах. Перед ним йшла процесія з хоругвами й образами. Хмельницький в мантиї з мечем при боці, посвяченим на Христовому гробі, з гетьманською булавою, обсипаною дорогими каміннями, літав між козаками на дорогому коні і голосно нагадував козакам, що настав день відвоювати Україні вільність.

Зійшло сонце але без промінця; густий туман слався по землі і закривав військо. Коли се зразу підняв ся туман в гору, наче заслона, і проміне сонця заблищало й замиготіло на блискучих шаблях та залізній одежі війська. Тихий вітер повівав і стиха гойдав жовтими хоругвами, розрізаними на кінцях на два клинчики. Далеко на пригорку гордо піднімалася висока біла хоругва, поставлена коло ханського шатра. На всі боки, скільки можна було скинути по рівнині, розстелили ся без ліку ряди польського, козацького й татарського війська. Між ворогами слала ся рівна полоса поля. Вороги стали непорушно, дивили ся одні на других і неначе милувались великою силою війська. Хмельницький звелів козакам не починати битви, доки не почнуть самі Поляки і король заборонив своїм вискакувати на герци з Татарами. До півдня стояли Поляки мовчки і дивили ся одні на других, тільки часом було чути подекуди дикий крик якого небудь жовніра або Татарина: „Що се таке, що козаки на кидають ся на нас?“ питали Поляки один другого. Король звелів оглядатись назад, щоб часом Хмельницький не вдарив з заду з козаками. Польська старшина вже гомоніла, щоб відкласти битву на завтра. Тоді король післяв посла до хана і викликав його начинати битву.

„А що, чи протверезив ся Хмельницький, що сказав мені, що в Поляків мало війська?“ говорив хан: „нехайже тепер йде видирати мід у тих бжіл, у котрих так багато жал.“

Після полудня хмара закрили сонце, повіяв вітер від заходу сонця. Коли се в польським обозі заграла на трубах і заспівали молитву до Богородиці, що її Поляки все перед битвою співали.

Козацьке піше військо рушило з місця по за скованими до купи возами. Татари з диким криком кинули ся на середину польського війська. Ярема Вишневецький рушив на козацький обоз дванадцять полків і обоз з возів розсипав ся на двоє. За возами старшинував над пішими козаками кіянин Гурський. Йому король вже поперед дарував шляхецтво, і він уже держав руку за Ляхами. Гурський звелів козакам відступити ся назад. Поляки проскочили між возами в середину козацького обоза слідком за Гурським. Ярема підняв польську хоругву серед козацьких полків. Зараз за Вишневецьким король звелів рушити гармати і вдарити на козаків. Вдарили гармати, підняла ся хмара чорного диму. Потекли річки крові. Перед вечером хан закричав: „в козацькому війську зрада!“ і кинув ся утікати, а за ним рушили татарські полки. Татари з переляку покидали свої гарби з жінками і дітьми і все добро, награблене на Україні.

Хмельницький стояв як сам не свій. Потім віддав команду Дзеджаликові, а сам побіг за ханом. Хан став за три верстви від козацького обоза. „На нас сьогодні напав якийсь переполох, Татари не пійдуть на битву. Зістань ся зі мною, та поміркуймо, а завтра я пішю Татар на поміч козакам“, промовив хан. — Хмельницький зівстав ся у него.

Поляки зайняли все поле, де стояли Татари, забрали татарське добро, взяли ханське шатро, навіть срібний бубон, котрим скликали ся Татари на битву, і обступили козаків з трьох боків. Зняв ся вітер і з'явив просто в лице козакам. Козаки змішались так, що одна половина хотіла йти на поміч другій, але в димі наткнулись на козацькі гармати, і гармати почали стріляти на своїх замість Поляків. Частка кінниці втікла слідом за Татарами. Сміливий і розтронний Дзеджалик вдержав другу половину кінниці, прилучив її до піших, зробив зкрізь порядок, і відбивавчись від Ляхів, помалу цофав ся до річки Пляшової.

Настав вечір. Хмари скрили небо і полив ся дощ, як з підра. Коні й люди спотикались, порох замок, і Поляки перестали битись. Голосно заспівали Ляхи молитву і лягли всі потоком спати де хто впав.

Козаки в своїм обозі не спали: вони ждали гетьмана, а гетьман не їхав. Знов збили вони вози рядами на чотири угли і почали окопуватись валами з трьох боків. З четвертого боку було таке болото, з котрого трудно було вилізти. Перед світом окопи вже були готові, аж Поляки здивувались. Писар Хмельницького, Виговський, поїхав до хана просити, щоб він пустив гетьмана. Хан вмісно не пускав Хмельницького, придержав і Виговського. В суботу 21 червня Поляки начилили шість тисяч козацьких і польських трупів і поховали їх. Пани хотіли йти і добивати козаків; один король згадав, що козаки пожаліли його під Зборовом і не пішли на Варшаву з під Замостя.

В неділю Поляки стали півмісяцем кругом козацького табору. Козаки все ждали Хмельницького, а його не було. Тим часом Поляки почали палити з гармат. Козаки заворушилися і зійшлися на раду. Гетьмана не було, не було кому порядок давати. Козаки вибрали Дзеджалика за наказного гетьмана. Він бояв ся, щоб Хмельницький часом не стяв йому голови, і згодив ся гетьманувати тільки один день. Від неділі до четверга відбивались козаки від Поляків, вискакували з окопів, страшно накидались на Німців і Поляків, багато набрали їх в полон. Поляки привезли дуже здорові гармати і дуже шкодили козакам, так що вони мусили обкопувати себе й коний, як Поляки під Збаражем. Зібралась рада з козаків та селян: всі кричали, що Хмельницький покинув козаків, щоб знов віддати їх в руки Полякам. Митрополит Йосиф ледви вговорив їх заспокоїти ся. Рада стала на тому, щоб просити в короля мира. Післали до короля трьох старшин: Крису, Гладкого і Петрашенка. Вони три були вчені і вміли говорити латинським язиком. Вони пішли до Потоцького, поклонились йому і промовили латинським язиком, що вони прийшли просити мира.

Потоцький не впав перед ними на вколішки, так як падали на вколішки перед Поляками козацькі полковники під Зборовом. Він крикнув на них: „ви злодії, ви зрадники, яких ще й світ не бачив; ви не варті, щоб вам бачити короля.“ Після тої лайки їх відвели в королівське шатро. Козаки впали перед ним на коліна і почали просити мира. Перед королем пани лаляли їх і злодіями, і розбійниками, а далі веліли одному зістатись в закладі, а двома йти і оповістити про мир. Криса зівстав ся і більше не вертав ся до козаків. Він зрадив їх, і багато тоді козаків панського роду зрадило і перейшло до Поляків.

В п'ятницю знов козаки прислали послів до короля. Пани звеліли їм видати Хмельницького і всі гармати, прогнати від себе Татар, і робити панам панщину. Козаки сказали, що Хмельницького й досі нема в обозі а про решту, як рада скаже. Поляки відіслали їх.

Знов заревли польські гармати. Козацькі вози розлітались на кусні. Рада скинула Дзеджалика і вибрала наказним гетьманом Богуна. Знов почали ся переговори з Поляками. Польські пани були далеко не такі ласкаві, як козаки під Зборовом. Вони хотіли, щоб козаки видали Хмельницького і Виговського, бунчук, гетьманську булаву, всі гармати, і щоб козаки не мали права вибирати собі гетьмана й старшин, так що від козаків хотіли відібрати всі права. Рада не хотіла й слухати про такий мир.

А тим часом з козацького обоза втікали до Поляків козаки зрадники. До Поляків передав ся і Лисенко, що колись верховодив страшними козаками вогнуровцями. Він прийшов до Вишневецького без зброї і сказав, що готов пристати до Поляків. Вишневецький звелів розтерти його живого між двома дошками.

Тимчасом в козацькому таборі збунтував ся чорний нарід, що копав окопи. Селяни кричали, що треба видати Ляхам усе козацьку старшину, а самим утікати до дому. Тоді Богун задумав спасти і козаків і селян. Він звелів тихенько насипати греблі через болото і робити мости через річку, начеб то для того, щоб гонити за річку коні пасти. Однак Поляки дізнались про те і післали загін та поставили його за болотом. Богун пустив на той загін селян. Як несамовиті кинулись вони на польський загін, багато побивши Ляхів, багато забрали в полон і вернулись в обоз. Богун звелів викотити їм кілька бочок горілки. Селяни попились і поснули. Тоді козаки взяли кінчати греблі через болото, кидали в болото вози, шатра, кожухи, свитки, мішки, повові, сідла і зробили три греблі. Польський загін бачив се і хотів перепинити їх, ставши на дорожі. Богун виставив поперед на греблі гармати, а потім рушили кінні і піші козаки з страшним криком. Польський загін втік з переляку: йому здавало ся, що рушило з обозу все військо. Козаки вночі вийшли з обоза і перейшли через болото. Досвіта прокинулись селяни, побачили, що нема козаків, але все таки не догадувались, де вони ділись, бо на дворі стояв густий туман. Се діялось якраз на Петра.

3 цілого світа.

Воєнні кораблі Злучених Держав плавають коло берегів республіки Нікарагуа, в середній Америці.

Уряд Злучених Держав задивлює ся на справу незвичайно серйозно, та „послідні телеграми“ раз в раз ширять сензаційні відомості о великій інтризі сторонніх держав, говорячи, що президента Зеляя підтримує раз Німеччина, то знова Япон. Говорить ся навіть про можливу інтервенцію сих обох держав, колиб так Злучені Держави енергично при помочи гармат з воєнних кораблів скотили упімнути ся за замордованих по його приказу амер. горожан.

Телеграми в часописях стоячих під контролею уряду додають, що се непорозумінє з Зеляєю може стати причиною великої війни з Японом, а навіть може і з Німеччиною. І сейчас в слід за сими відомостями появили ся нові про висилку більшого числа воєнних кораблів до берегів Нікарагуї про konieczність побільшення воєнної флоти і т. д.

Тон преси контролюваної урядом є незвичайно войовничий та агітаційний в користь мілітаризму.

Рівночасно також, — а що дає також багато до думання — оголосив міністер війни Dickinson рахунковий звіт за минувший фінансовий рік, виказуючи величезні браки в армії. Американська армія зовсім не відповідає модерним вимогам і тому він пропонує цілковиту реорганізацію на військо, головнo побільшення числа офіцерів та співділання сталої армії з міліцією, яка днесь знаходиться в стані цілковитого застудення. Дальше він пропонує цілковите поперенесення гарнізонів, говорячи, що до тепер регулярні війська суть порозміщувані десь по далеких закутинах, відлюдних фортах. Амер. суспільність майже не стикає ся зі своєю армією, не знає її, не студіює і не набирає замилованя до того життя, яке в Європі відіграє так важну роль. Дальше наступає обчислене регулярних амер. військ, яких число минулого (се є 1909) року виносило 71.840 жовнірів і 4.200 офіцерів, крім міліції, яка числить днесь 118.926 людей.

З цілого того звіту виходить ясно, що уряд страшичи суспільність можливістю війни з Японом і Німцями, хоче пресією вимогти на конгресі і публичній опінії нові средства до скріплення мілітарної сили Злучених Держав.

Як відомо, великий генеральний страйк усіх робітників в Швеції скінчив ся в їх некористь. Богато потратило роботу і їм не лишило ся нічо иньшого, як еміграція. І 2000 родин шведських робітників порішило виїмгрувати в Америку.

Але Швеція належить до найбільше просвічених держав, і тому скоро найдено там лік, щоб не допустити до еміграції з краю так великого числа робучих рук.

Весь загаль, так як і поперед матеріяльн: і моральнo підпомагав робітників в часі страйку, так і тепер не лишив їх на потому судьбі.

Істнуюча в Швеції анти-еміграційна ліга порішила звернути охочих до еміграції мійських робітників на села. І за старанем сеї Ліги по цілм краю, (Швеція є дуже рідко заселена) повстають товариства підпомагаючи дрібних рільників. Завдяки тому безробітні робітники можуть набути кусник землі, вистаючий для їх виживлення по заплаченню одної семої частини вартости а розділенню решти на дуже догідні сплати. Завдяки незвичайній жертволюбивості суспільства на сю ціль в короткім часі зібрано кругло 2 мільони і днесь сих 2000 родин робітників зовсім не потребує емігрувати в Америку, але має запевнений навіть добробут у родинній землі.

Не кождий край може здобути ся на таку жертволюбивість. Але треба пам'ятати, що в Швеції майже нема анальфбетів.

— Політичні стороництва в російській думі змінюють ся незвичайно скоро. В останніх часах повстало там нове „сторонництво селян“, але не відомо доси, хто дав почин до його заснованя. Його членами є всі посли селяни, яких число виносить 40 людей. Они заявляють, що не мають ніякої політичної програми та що кождий з членів має свободну руку. Солідарно має виступати се сторонництво лише в чисто земельних справах. За приміром селянського стороництва зорганізували ся як стороництво також „православні духовні посли“, яких задачею є беречи інтересів православної церкви і духовенства. Почин до заснованя його дав сьв. синод, який вважає шкідливими наслідки проєктів нових віроповідних законів, над якими пересправляють тепер в комісіях думи. Третім і найважнішим стороництвом в думі є „сторонництво російських націоналів“, яке числить вже понад 100 членів. В злучі з октобристами мають они перевагу у всіх справах. Почин до него дав сам Століпін і тому тішити ся оно зглядами правительства. Інші стороництва в думі легковажать однаке се останнє.

— Англійська рада міністрів рішила дати індійському віцекоролеві повноважність, завести в Індії виїмковий стан. Здає ся, що справджує ся се, що передказував перед кількома місяцями убийник полковника Curzon-a. Теперішній віцекороль Carl of Pinto є з покляканих жовніром; чи дасть він собі раду з що раз то більше грізним рухом тубольців в Індії навіть при помочи воєнного стану, годі сказати. Англія мусить однаке зважити ся на все, щоби удержати в своїм посіданю сей цінний жемчуг, яким є Індія в англійській короні. Утрата Індії булаб упадком колоніального володіння Англії а рівночасно початком кінця її великодержавного становища.

Справозданє касове

Рус. Нар. Союзу за місяць Жовтень 1909 р.

Від.	Місцевість	\$	ц.	Від.	Місцевість	\$	ц.
1	Shamokin, Pa.	316	65	104	Perth Amboy, N. J.	95	99
2	Mont Carmel, Pa.	59	00	105	Nicetown, Pa.	19	81
3	Olyphant, Pa.	237	21	106	Chicago, Ill.	82	37
4	Jersey City, N. J.	58	85	107	Sayre, Pa.	51	42
5	Mt. Carmel, Pa.	78	00	108	New York, N. Y.	79	70
6	Brownsville, Pa.	106	04	109	Ellsworth, Pa.	37	17
7	McAdoo, Pa.	145	33	110	Leetsdale, Pa.	29	50
8	Elmira, N. Y.	55	46	111	Allegheny, Pa.	8	85
9	St. Clair, Pa.	105	95	113	New Florence, Pa.	42	00
10	Ansonia, Conn.	105	73	114	Dunmore, Pa.	44	28
11	Waterbury, Conn.	32	00	115	New Philadelphia Pa.	31	00
12	Yonkers, N. Y.	97	57	116	Chisholm, Minn.	16	28
13	Troy, N. Y.	24	57	117	New York, N. Y.	43	68
14	St. Louis, Mo.	106	34	118	Pittsburg, Pa.	18	67
15	Buffalo, N. Y.	37	82	119	Latrobe, Pa.	36	00
16	Lansford, Pa.	221	46	120	Spangler, Pa.	51	39
17	West Pawlet, Vt.	40	34	121	Trenton, N. J.	157	87
18	Seymour Conn.	27	00	122	Trenton, N. J.	57	14
19	Priceburg, Pa.	72	63	123	Scranton, Pa.	225	62
20	Jessup, Pa.	66	46	124	Orinrod, Pa.	54	13
21	Mayfield, Pa.	14	00	125	Chicago, Ill.	—	—
22	Manown, Pa.	3	00	126	Beaver Dale, Pa.	37	50
23	Homestead, Pa.	54	25	127	Buffalo, N. Y.	38	80
24	Shamokin, Pa.	17	57	128	Lorain, O.	17	14
25	Trauger, Pa.	54	28	129	Sykesville, Pa.	47	00
26	Belle Vernon, Pa.	32	00	130	Pittsburg, Pa.	24	27
27	Glen Lyon, Pa.	59	60	131	Buffalo, N. Y.	6	14
28	Mahanoy Plane, Pa.	171	56	132	McKeesport, Pa.	38	99
29	Rhone, Pa.	37	92	133	Newark, N. J.	19	55
30	Breslau, Pa.	81	05	134	Ernest, Pa.	44	00
31	Eleanor, Pa.	39	00	135	Smoke Run, Pa.	145	08
32	Trauger, Pa.	50	00	136	Carnegie, Pa.	23	17
33	Northampton, Pa.	233	81	137	West Seneca, N.Y.	11	00
34	Old Forge, Pa.	24	00	138	Philadelphia, Pa.	14	85
35	Whitney, Pa.	46	00	139	Oil City, Pa.	30	39
36	Scottdale, Pa.	42	10	140	Youngstown, O.	54	00
37	Chisholm, Minn.	68	54	141	Little Falls, N. Y.	30	61
38	Auburn, N. Y.	83	28	142	Elisabeth, N. J.	46	68
39	Syracuse, N. Y.	61	25	143	Windber, Pa.	—	—
40	—	—	—	144	New York, N. Y.	21	70
41	Westmoreland, Pa.	34	52	145	Altoona, Pa.	18	00
42	Passaic, N. J.	73	51	146	McKees Rocks, Pa.	46	80
43	Simpson, Pa.	36	60	147	Allentown, Pa.	37	71
44	Mt. Carmel, Pa.	12	00	148	California, Pa.	33	02
45	Philadelphia, Pa.	40	88	149	West Seneca, N. Y.	35	00
46	Plymouth, Pa.	170	00	150	Pittsfield, Mass.	14	00
47	Ambridge, Pa.	81	06	151	Allentown, Pa.	4	99
48	McKeesport, Pa.	109	76	152	Homestead, Pa.	41	25
49	Powhatan, W. Va.	16	00	153	Berwick, Pa.	48	08
50	Desloge, Mo.	9	00	154	Dunmore, Pa.	31	35
51	Yatesboro, Pa.	38	00	155	Perth Amboy, N. J.	13	42
52	Holyoke, Mass.	58	41	156	Sheffield, Pa.	22	55
53	Pittsburg, Pa.	202	26	157	Donora, Pa.	52	71
54	Terryville, Conn.	16	31	158	New Kensington, Pa.	32	28
55	Carnegie, Pa.	89	85	159	Herkimer, N. Y.	31	70
56	McKees Rock, Pa.	35	57	160	Jamaica, N. Y.	21	99
57	Cohoes, N. Y.	28	71	161	Tower City, Pa.	24	75
58	Ramey, Pa.	90	08	162	Scranton, Pa.	66	86
59	Leinsering, Pa.	50	77	163	Edmonton, Alta.	17	14
60	Baltimore, Md.	—	—	164	North Hadley, Pa.	16	71
61	Dunlo, Pa.	91	82	165	Chicago, Ill.	63	10
62	Monessen, Pa.	101	71	166	Barnesboro, Pa.	52	42
63	Ford City, Pa.	75	29	167	Cumbola, Pa.	17	71
64	Gradatim, Pa.	4	00	168	Perth Amboy, N. J.	16	01
65	Elizabeth, N. J.	106	59	169	Scranton, Pa.	32	57
66	New York, N. Y.	40	99	170	Chauncey, Pa.	37	31
67	Butler, Pa.	143	14	171	Pittsburg, Pa.	22	54
68	Ansonia, Conn.	13	14	172	Cleveland, O.	20	57
69	New York, N. Y.	29	49	173	Oxford Furnace, N. J.	36	70
70	Jersey City, N. J.	100	31	174	Detroit, Mich.	15	34
71	Franklin Furnace, N. J.	26	20	175	New Burgh, N. Y.	14	60
72	Alden Sta., Pa.	74	00	176	Vegreville, Alta., Can.	12	85
73	Providence, R. I.	15	43	177	Manchester, N. H.	10	56
74	Granville, N. Y.	16	00	178	St. Louis, Mo.	62	97
75	Mt. Carmel, Pa.	26	00	179	Scarbo, W. Va.	15	00
76	Newark, N. J.	26	37	180	Manville, R. I.	10	61
77	Yorkville, O.	17	00	181	Dixonville, Pa.	33	77
78	Minersville, Pa.	168	60	182	Sunderland Mass.	16	71
79	Meyersdale, Pa.	23	00	183	Whiting, Ind.	44	00
80	Pleasant Valley, Pa.	71	00	184	Hazleton, Pa.	162	75
81	Baltimore, Md.	19	00	185	McAdoo, Pa.	35	35
82	New Alexandria, Pa.	101	57	186	Ford City, Pa.	33	18
83	Carnegie, Pa.	9	99	187	Ginter, Pa.	31	42
84	Canonsburg, Pa.	54	00	188	South Fork, Pa.	57	31
85	Hazleton, Pa.	147	71	189	Newark, N. J.	29	40
86	Olyphant, Pa.	71	54	190	Troy, N. Y.	41	57
87	Lancaster, N. Y.	18	57	191	Herkimer, N. Y.	18	27
88	Cross Fork, Pa.	18	42	192	Red Star, W. Va.	15	25
89	Simpson, Pa.	18	00	193	Minneapolis, Min.	27	10
90	Centralia, Pa.	20	57	194	Peckskill, N. Y.	17	14
91	McKees Rocks, Pa.	90	08	195	Whiting, Ind.	38	00
92	Taylor, Pa.	136	47	196	Swoyers, Pa.	46	98
93	Newburgh, O.	14	00	197	Port Jerwis, N. Y.	49	73
94	New Britain, Conn.	49	98	198	Whiting, Ind.	31	57
95	Beavers Meadows, Pa.	64	67	199	Syracuse, N. Y.	19	82
96	Pittsburg, Pa.	75	40	200	Whippany, N. J.	10	87
97	Marion Heights, Pa.	17	10	201	Auburn, N. Y.	28	38
98	Shenandoah, Pa.	28	57	202	Brooklyn, N. Y.	27	76
99	Wilkes Barre, Pa.	113	94	203	New York, N. Y.	7	15
100	McKeesport, Pa.	11	28	204	Emerald, Pa.	35	02
101	Canonsburg, Pa.	6	13	205	Jeanette, Pa.	63	42
102	Cleveland, O.	77	14	206	Kingston, Pa.	65	91
103	Export, Pa.	16	00	207	Arteret, N. J.	72	00
				208	Stapleton, N. J.	16	98

Від.	\$	ц.	Місцевість	Від.	\$	ц.	Місцевість
212	19	00	Cleveland, O.	237	47	89	Chester, Pa.
213	17	85	Bayonne, N. J.	238	11	14	New Alexandria, Pa.
214	30	86	McKees Rocks Pa.	239	51	05	Philadelphia, Pa.
215	31	25	West Rutland, Vt.	240	19	10	Portage, Pa.
216	44	00	Hazleton, Pa.	241	10	83	Newark, N. J.
217	22	92	Rochester, N. Y.	243	10	84	West Pullman, Ill.
219	28	70	Bakerton, Pa.	244	23	46	Bellefonte, Pa.
220	10	85	Brooklyn, N. Y.	245	31	05	Trenton, N. J.
221	23	40	Chicago, Ill.	246	10	85	Crompton, R. I.
222	55	90	Mahanoy City, Pa.	247	19	67	Wilmington, Del.
223	54	69	Port Buckley, Pa.	248	24	42	Coatesville, Pa.
224	26	32	Belle Valley, O.	249	24	71	Nanticoke, Pa.
225	38	85	Desloge, Mo.	250	55	65	Pittsburg, Pa.
226	18	00	Hammond, Ind.	251	24	97	Cleveland, O.
227	36	00	Derry, Pa.	252	22	16	Northampton, Pa.
228	17	57	St. Clair, Pa.	253	42	91	Lopez, Pa.
229	109	82	Scranton, Pa.	254	17	69	New Britain, Conn.
230	20	71	Monessen, Pa.	255	35	20	West Newton, Pa.
231	47	51	Scranton, Pa.	256	18	49	Ronco, Pa.
233	59	78	Passaic, N. J.	257	12	91	Spring Valley, N.Y.
234	27	51	Elizabethport, N.J.	258	—	—	West End
235	26	84	Rosford, O.	259	22	70	Pittsburg, Pa.
236	11	26	Ambridge, Pa.	—	35	75	Chicago, Ill.

Прихід за Жовтень єсть с. р. \$12,025.87

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.

Василію Рибей, Launsford, Pa.	\$500.00
Федорі Бобурчак, Spangler, Pa.	349.00
Николаю Федько, Pittsburg, Pa.	250.00
Івані Міжичко, Whiting, Ind.	500.00
Михайлі Ярош, New York, N. Y.	250.00
Михайлі Гапала, Old Forge, Pa.	500.00
Андрею Красевським, Ford City, Pa.	500.00
Якові Гуль, Olyphant, Pa.	1000.00
Константині Ліпінським, Jeannette, Pa.	200.00
Михаліні Дурделя, Baltimore, M. D.	400.00
Теклі Буряк, Ford City, Pa.	400.00
Марії Ваном, MtCarmel, Pa.	400.00
Гелені Фециш, Orinrod, Pa.	200.00

Сир. Часть по бл. п.

Йосифі Угрияк, McKeesport, Pa.	251.50
За Орган Р. Н. Союзу	1,192.70
Нагорода організаторів	81.26
За друки для Р. Н. Союзу („Свобода“)	446.07
Платня Гол. Уряду	190.00
Адміністрація Р. Н. Союзу	167.54

Розхід за місяць Жовтень с. р. єсть \$7,778.07

Зіставлене:

Прихід за місяць Жовтень с. р. єсть	\$12,025.87
Готівка з кін. Вересня остала	53,618.07
Процента за ½ року до 1 Липня 1909.	499.23
Весь дохід єсть	\$66,143.17
Розхід за місяць Жовтень с. р. єсть	7,778.07
Готівка з кін. Жовтня остає	\$58,365.10

З того:

Фонд сирітський виносить	\$31,619.57
„ резервовий „	11,980.06
„ народний „	2,675.21
„ бідних „	3,437.38
„ розпорядимий „	8,652.88
Разом	\$58,365.10

Д. Капітула предс.

А Шаршомь нас.

С. Ядловський сепр. фін

Даром дамо кождому великий русько-англійський Тлумач

під дуже легким умовом:

хто пішле через нашу Руську Компанію:

„Ruthenian Exchange Co.“

до краю не менче як 100 корон на раз або

купить шифкарту у нас — дістане даром

Русько-Англійський Тлумач.

Пам'ятайте, що умови легкі і ніщо Вас не коштує. Если Вам треба післати гроші до краю, Ви їх мусите через когось післати, если Вам треба шифкарти, Ви її мусите у когось купити. Чому ж би Ви мали купувати шифкарти і посылати гроші через чужих — а не через своїх людей? Руська компанія „Ruthenian Exchange Co.“ містить ся в редакції „Свободи“, і дає половину доходу до каси Р. Народного Союзу, має кавцію 15,000 і єсть під контролею стейту. Посилає гроші по цінах уміркованих, спрдає шифкарти на всі лінії, помагає в клопотах приїзжаючим емігрантам, коли не можуть дістатися з „Касельгарди“, опікує ся широко переїзжаючими до краю, в Нью-Йорку, де кождий незнайомлений стрічає ся з трудностями і легко попадає в розличні клопоти.

Тому Русини: чому ж би Ви не мали підпирати Руську Компанію, а тим самим самих себе? Если удасте ся до нас о поміч — отже також помагайте і нам.

Ми певні, що если звернете ся до нас, будете задоволені так, як ті всі що до тепер до нас удавались, та не тільки Ви самі будете пересилати гроші і купувати шифкарти у нас, але і всіх Ваших знайомих будете до сего наклонювати.

Русько Англійський Тлумач се нова прегарна книжка, пожиточна для кождого Русина в Америці, обіймає 254 сторін друку. На пересилку книжки присилаєть 6 цт. стемплями поштовими.

Хто next? Свій дарунок важний до 1-го Січня 1910 р.

Адресуйте:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

Справозданє касове

Руск. Молод. Союзу за місяць Жовтень 1909 р.

Від.	Місцевість	\$	ц.
1	Shamokin, Pa.	7	40
2	Mt. Carmel, Pa.	5	50
3	Olyphant, Pa.	6	25
4	Jersey City, N. J.	3	30
5	Brownsville, Pa.	5	50
6	McAdoo, Pa.	6	20
7	Elmira, N. Y.	8	35
8	St. Clair, Pa.	4	75
9	Ansonia, Conn.	8	75
10	Waterbury, Conn.	2	00
11	Yonkers, N. Y.	1	75
12	St. Louis, Mo.	6	20
13	Lansford, Pa.	7	35
14	Seymour, Conn.	3	09
15	Priceburg, Pa.	8	55
16	Jessup, Pa.	2	75
17	Mayfield, Pa.	5	50
18	Belle Vernon, Pa.	7	

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
184 Hudson St., New York, N. Y.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.ANTH. CURKOWSKY,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.K. KIRCZOW,
manager,
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906, at the Post
Office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**жасопись для руського народа в
Америці і орган „Р. Н. Союза“.
входять що тижня в четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00Оплатувати газету треба всег-
да з гори.Гроші треба посылати в ре-
дакційним листі, або через ек-
спресовий, або поштовою money
order (монеі ордер). Money order
то є карточку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовій офісі, пішлить нам бо
без того ми не годні грошей ді-
стати.

Адрес:

„SVOBODA“

184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.**Мандрівка народів.**

Дня 12-го с. м. міністер
торговлі Нагелъ оголосив
всвіт підчиненого йому де-
партаменту еміграційного
за час від 1-го липця 1908
до 30-го червня 1909 року.
В осьому часі прибуло до
Америци через порти Нью-
Йорк, Востон, Філадельфія,
Нью-Орліне, Гальвестон і
Чарлстон 944.235 чужинців.
З того числа було 751.786
емігрантів, то є таких лю-
дей, які заявили охоту ста-
ло поселити ся в Злучених
Державах. Решта, то є
192.449 вернула або тільки
з прогульки в Європу, або
прибула в Зл. Держави лиш
на короткий час. З другого
боку покинуло Зл. Держави
400.392 осіб, з якого числа
випадає 225.802 на колиш-
ніх емігрантів, які поки-
нули на все Зл. Держави.
Загальний приріст емігр.
в порівнянню з попередніми
роками виказує приріст
19.540, коли число тих, що
виємігрували зі Зл. Держав
в порівнянню з попереднім
роком зменчило ся о 145.165
людей. З загального числа
751.786 емігрантів з мину-
шого року 624.876 було
в віці між 14 а 44 літ.

З сего числа емігрантів
було 191.049, більше як 14-
літніх таких, що не вміли
ні писати ні читати. Так
отже число прибувших в

Америку аналіфбетів ви-
носить цілих 29 процент;
сей процент є о 3 більший,
як минушого року.

Се явище товкує ся тим,
що сего року значно збіль-
шила ся еміграція з полу-
днево-балканських країн і
з Росії, сеї країни темноти.
З поміж емігрантів прибув-
ших з під кнута Николи
Кривавого на кожних 100
було 67 таких, що не вміли
ні читати ні писати!

Прибувши тут емігранти
принесли зі собою гарну
сумку, бо 17.331.828 долярів,
або пересічно по 23.50
на голову.

Кругло 1.09 процент, або
10.411 емігрантів депорто-
вано. В тим числі находить
ся 1172 таких робітників,
які приїхали тут за конт-
рактом, 2308 емігрантів хо-
рих на заразливі недуги і
4458 таких, які після опінії
еміграційних властей впа-
либи тягаром для суспіль-
ности. З депортованих жі-
нок було 323 проституток.
Протягом року в Злучених
Державах арештовано і за-
суджено на депортацію 2-
124 чужинців, з якого числа
685 було таких, яких вза-
галі не були-б допустили
висісти на беріг, коли-б
емігр. уряд був знав їх
персоналії; 990 по допу-
щенням стало тягарем пуб-
личної добродійности, 133
дівчат зійшло на бездорожа
а 258 прибуло в Злуч.
Держави з поминенем емігр.
уряду.

Через еміграційне бюро
праці перейшло 5008 осіб,
з яких 2565 уміщено на
фармах. Решту уміщено в
72-ох всіляких галузях про-
мислу. Найбільшоу чис-
лу, бо 2202 даю роботу в
стейті Нью-Йорк, 676 в ст.
Н. Джерзі, 300 в Вермонт,
220 в Пенсильвенії, а решта
де инде.

Число емігрантів, які ста-
ли горожанами в минушнім
році виносить 42.178. Число
се є значно менче, як по-
передних років і се при-
писати належить правдопо-
добно що раз то більшим
трудностям робленим аплі-
кантам о горожанські па-
пери.

**Справа Руського Те-
атру в Америці.**

Таки Америка не полиши-
ла ся по заду, а властиво
не Америка, а наша аме-
риканська Русь: бо ось в
Нью Йорку основано на дни
7-го падолиста с. р. това-
риство під назвою „Русько-
Народний Театр“.

Вже перед кількома тиж-
нями давались чути голоси
про заложенє сего театру,
та ніхто не знав, чи се
правда, чи доперва мрії,
чи може справді щось було,
та розійшлося... Доперва
тепер се товариство оголо-
сило про своє істнуванє а за-
разом заповіло перше пред-
ставленє на день 16-го січ-
ня.

Так отже бачимо, що тут
беруть ся люди до праці
широ і рішучо, не кричуть
але наперед оглядають ся
на задні колеса, обчисля-
ють ся з своїми силами і

доперва, коли бачать, що
дінуть повзятої ціли, да-
ють знати про се ширшому
загалови.

А до праці бересь това-
риство з посвятою — ши-
ро, охотно і витривало —
чого найлучшим доказом,
що протягом не цілого пів-
тора місяця потрафилу при-
готовити кілька штук і то
поважних, як приміром
„Сватанє на Гончарівці“,
„Галька“, „Нещасне кохан-
нє“, та інші і вже на
дни 16 січня, як висше
згадано, дає перше пред-
ставленє: „Запорожець за
Дунаєм“.

Цілю сего Товариства є
передусім плеканє нашої
прегарної пісні та штуки,
а дальше освідомлюванє і
образованє нашого народу.

Як бачимо, Товариство
має гарні задачі та коли їм
дійсно відповість, то може-
мо багато добра надіяти ся
з його діяльности.

Бо по перше, на чужи-
ні, почуємо свою пісню, а
се для нас річ дорога і ми-
ла, а передовсім в місце-
востях, де наші люди роз-
кинені; для них буде ду-
же мило, коли почують
пісню, яку співали в рід-
нім краю, коли на сцені
побачуть наші українські
танці, наші строї, коли ба-
чити муть ті гарні наші
краєвиди, хату, солом'яну
стріху, побіч вишневий са-
док, а там цвітисті доли-
ни. Се річи на позір дріб-
ні, але коли поглянемо
глубше, бачити мемо, кіль-
ко то споминів вяже ся з
тими власне дрібницями.
Не один тоді доперва мо-
же згадає на свої минуші
молодечі літа, які назве
щасливими, пригадає собі
ті поетичні сільські вечери
і ночі, ті курні хати, в
котрих чув себе своїм па-
ном, чув себе свободним,
веселим; тяжко стане йому
на серцю, а zarazом мило-
мим...

Ба, на сїм не кінець! —
тут віднесе чоловік ко-
ристь моральну, навчить ся
чогось — навчить ся історії
нашого поневоленого наро-
ду, пізнасть звичаї наших
прадідів. Але й се ще не
все, бо ще скористає тут
загал — нарід. Про нас
світ мало знає, а тут чу-
жинці пізнають нас — пі-
знають наші звичаї, пізна-
ють нашу штуку, нашу
мельодійну пісню, нашу
поезію, пізнають наші до-
брі сторони, а доперва, ко-
ли нас пізнають, муть нас
уважати за нарід, нарід
сильний та могучий. Се
прийде нам тим легше, що
театр не буде задержувати
ся стало в одній місцево-
сти, але буде переїздити з
місцевости до місцевости.
Отже світ буде нас бачи-
ти, буде чути, а коли світ
про нас інакше заговорить,
тоді можемо надіятись кра-
щої долі. Отже попіраймо
свій театр, бо тим спосо-
бом попірасмо самих себе.

Іван Жарко.

**РУСИНИ! ВСТУПАЙТЕ
В ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ 1000
ДОЛ. ПОСМЕРТНОГО.**

Хочете іти на фарми?

Майже кожної зими та
весни збирають ся деякі
наші люди іти на фарми.
І то збирають ся не лише
такі, що мають кілька со-
ток долярів, але і такі, що
мають по кілька тисяч. Та
звичайно на „збираню ся“
і кінчить ся, бо Америка
край великий, провідати
як де що є дуже тяжко, а
наш чоловік осторожний,
боїть ся втратити тяжко
зароблені гроші. І має в тім
слушність, бо фармерство
не така проста справа, як
кому небудь здає ся, мож-
на нїм заробити але можна
і втратити. Та тимчасом
час утікає а наш чоловік,
що хоче фармувати остає і
дальше робити у майнах чи
фабриці.

Знаючи отсе з розмови
та переписки з нашими
людьми і законштувавши по
трохи фармерського хліба
я би хотів охочим фарму-
вати дати одну раду — мо-
же она їм на що придасть
ся.

Бєли ви рішились іти на
фарму тому, що вам фар-
мерське житє подобаєсь,
масте добре здоровлє, силу,
дорастаючі діти ну і доля-
ри в кишені, то ніколи
не купуйте відразу
своєї власної фарми,
але виарендуйте або стань-
те у фармера бодай на о-
ден рік до роботи. Чому?
— Тому, що фармерство
взагалі тут в Америці в
многим відмінне від фар-
мерства краєвого і друге
тому, що кожда околиця
має свої спеціальности
до яких треба навикнути і
їх навчитись. Словом, хоч
би ви були фармером з ді-
да, прадіда, сли хочете
фармувати денебудь в Аме-
риці, вам прийдесть ще бо-
гато научитись, а звисна
річ, що ліпше учитись
на чужім як на своїм.

Памятайте, що если ви
виарендуєте фарму або бу-
дете робити у фармера, то
ніколи тільки не втратите,
як колиб ви купили фарму
на власність а опісля по-
казалось, що ви не годні
на ній вижити.

Щоби виарендувати зе-
млю, або стати до фармера
на роботу на се багато фі-
лософії не треба. Славян-
ське іміграційне Товариство
в Нью Йорку або U. S. Bu-
reau of Distribution або
Dept. of Agriculture в Нью
Йорку а може навіть редак-
ція „Свободи“ чи других
жасописий радо дадуть вам
вказівки в сїм напрямі.
Про услів'я аренди в пів-
нічних стейтах багато не
знаю, за те знаю, що у
Вірджинії та других полуд-
невих стейтах землю мож-
арендувати на дуже корис-
них услів'ях. Стати на ро-
боту до фармера ліпше о-
платить ся в північних
стейтах як на полудні, бо
там більше платять, за те
в полудневих стейтах да-
ють фармери дуже корисні
услів'я тим, що хочуть ро-
бати на спілку. Звичайно
фармер дає мешканє, ого-
род, опал, коні, знаряддя,
насіне, навіз, словом все —

спільник дає лише роботу.
Зборами ділять ся по по-
ловині з тим, що фармер
обтягає собі половину за
насіне і навіз. Хто не має
покладного гроша на ви-
живленє, тому фармер по-
зичає гроші на муку, мясо
і т. н., а опісля при обра-
хунку обтягає. На тих ус-
лів'ях працює тут багато
людей на спілку у богат-
них фармерів і добре на
сїм виходять. Я сам мігби
приняти одного жонатого і
двох—трох самотних на
сих услів'ях, аби робили на
спілку.

Ще раз повтарю: не беріть
ся відразу до фармер-
ства на свою власну руку,
бо те, що навчите ся через
один рік чи арендуючи
фарму, чи роблячи на спіл-
ку або за готові гроші —
заощадить вам неодного
цента коли станете газду-
вати на власній фармі.

Послідніми часами пі-
шла бесіда про даровані
землі в Мексико, але заки
виберуть делегатів і розслі-
дять усе як належить зій-
де часу немало. Тай землі
там багато — она не втік-
не а кожний хто хоче фар-
мувати повинен лагодитись
завчасу до сего, бо лише
сир відкладаний добрий і
не споглянете, коли рік
мине і слідуюча зима за-
стане вас знов мріючих
про житє на фармі.

Іван Ардан
Penrith, Va.**3 житя угорських
Русинів.**

Між угорськими Русина-
ми слідне тепер більше чим
давніше заінтересованє
справами просвіти і під-
несення добробиту народньо-
го. Клич „просвіта і до-
бробит угорським Русинам“
набрав однак більшого зна-
чіння доперва тоді, коли у-
горське правительство вне-
сло проєкт нового закона
виборчого, на підставі яко-
го мали-б бути позбавлені
права голосу неграмотні, я-
ких між Русинами найбіль-
ше. З того часу пішов по
угорській Руси залив, що-б
засновувати курси для не-
грамотних. Угро-руські ча-
сописи „Наука“ і „Неділя“
від осени минулого року
не перестають накликувати
і заохочувати руську інте-
лігенцію (св'ященників і у-
чителів) на Угорщині до
діла на народній ниві. Ус-
піхи сего вже й слідні по
часті. По многих місцєво-
стях позакладано „школи
для дорослих“, себто кур-
си для неграмотних.

В кожнім числі „Науки“
говорить ся багато про пле-
канє рідної мови, про цер-
ковні школи, до яких як
чисто національних зовсім
справедливо прив'язуєть ся
там велику вагу. Відчува-
ючи потребу поучаючих
книжок для народа, почали
як доносить „Наука“ —
питомці духовного семина-
ра видавати дешеві кни-
жочки, які будуть прода-
вати ся по 4 і по 2 сотики
а також між убогих даром
роздавати. Перша така кни-
жочка перше поучає о тім,
що дитину не треба пести-

ти, друге о тім, що кожний
має сповняти свою роботу,
третє о горівці, а четверте
о народній організації. Збір-
ка ся написана на угро-
руським наріччю. Фонди на
видає сеї книжочки розпо-
були питомці із складок
руської інтелігенції.

Рівночасно з заходами о-
коло піднесення просвіти
серед угорських наших бра-
тів, родить ся і зрозуміне
потреби працювати над
економічним підвигненєм
селянства, чому сиріє те-
перішній міністер рільни-
ства, Дараній. В протягу
минулого року було на у-
горській Руси 17 промисло-
вих товариств, в яких 2.000
родин занимало ся плетенєм
кошиків, теслярством, ви-
робом штучних цвітів, ді-
точих забавок і проч., що
принесло народови більше
як 180 тисяч корон доходу.
Всі вироби роблено на за-
мовлення, які збирає дирек-
ція між „руської акції“ і розді-
ляє між „промислові товари-
ства“. В останнім часі
основували ся ще 3 нові то-
вариства для виробу ко-
шиків, одно для виробу з
дерева і два для тканя
гунь (опанч). Всі сї това-
риства дістали від міністер-
ства потрібні машини і
матеріал. При кожнім то-
варистві построяють ся
робітні. Правительством при-
знало на біжучий рік 30.000
корон державної підмоги
на побудованє таких робі-
тень ще в 4 місцевостях.
Подаючи звістку про сї
заходи правительства взи-
ває газета „Наука“ угорь-
ських Русинів, щоби користа-
ли з прихильности до Ру-
синів міністра Даранія, та
закладали кредитові і про-
мислові товариства.

**Децо з Elmira Heights
N. Y.**

Жаль стискає за серце,
коли чоловік подивить ся
на наших людей. Приміром
тут, у нас: мала горстка
Русинів, та лиш щоб трош-
ки згоди, єдности, то було-
нам дуже добре, бо знаємо,
що згода мурує а не згода
руйнує. А щож з того.
Слова гарні і про них вся-
кий знає, а мимо того між
народом про згоду тяжко.
У нас, що чоловік, то з
інакшою „партією“, і тому
добра нема і nebude, бо
один другого, тоб сейчас в
ложці води втопив.

І не дивно булоб, щоб
хоть се були люди з які-
мись переконаннями; але —
щоби не помилити ся —
більша половина самих а-
наліфбетів, що навіть не-
знає свого імені підписати,
а бере ся рішати питання,
над якими глибоко учені
ломлять собі голови. І так
один учений ширить соці-
ялізм, але сам його не ро-
зуміє, бо недавно з трудом
навчив ся доперва своє імя
підписувати, але мимо то-
го з наукою як писати своє
меню прийшов відразу до
такого знання, що других
деморалізує, навчаючи, що-
би до своєї церкви не хо-
дили.

Забув сердега, що наш
незабутний Кобзар сказав

„І чужому научайтесь, свого не цурайтесь!“

Другий знов вже страх залюбився в бородатих і лізе в багно та ще й дру- гих тягне та похваляє а- гентів кровавого ката — кровопийця, того, що рік річно не соткам, але тися- чам людей закладає стрі- чок на шию. Та чи не внаєш, неучу, що там під его кнутом тобі невірно свободну цією засьпівати, тобі не вільно навіть го- ворити своєю рідною мо- вою?

А ти похваляєш його а- гентів — наганяєш і сам шунок кладеш собі на шию!

Гей, люди, люди, коли ви станете дійсними лю- дьми!...

Прогнози всесвітньо- го краху.

Економічному життю Європи й Америки загрожує велика катастрофа, аналогічна до тої, яка між рр. 1870 і 1880 потрясла економічними основами Євро- пи.

Аномальність теперішньої ситуації проявляється як голов- но в сім, що рівночасно дорожють і гроші і продукти. Звичайно з віднесенням ціни гроша йде в парі дешевіше товарів, і се зов- ніш природно й логічно. На- ші-ж часи принесли таке, що гріш стає як раз-у-раз дорож- ший, бо його що-раз-то більше потреба та що-раз-то більше за ним глядають, — а рівночасно стають як дорожшими товари, голов-но-ж різними продуктами, бо жнива чергою двох літ були слабі.

Яка причина дорожнечі на гроші? Перш усього відплинуло багато гроша на війну до Ман- джурії, а потім до Росії й Япо- нії на високо-опроцентовані по- зички. Японія переживає тепер по побідній війні епоху розцві- ту промислу, котрого грошевий капітал пливе величезними ма- сами з американських і англій- ських банків, абсорбуючи май- же цілу їх кредитову силу. Ні- мецький промисл осноровує ся доси майже виключно на креди- т; коли-ж наслідком зазначених вище обставин станула перед німецьким промисловцями за- гроза недостачі гроша тай бан- кротство, напружує Німеччина всі свої сили, щоб зі всіх боків стягати до себе грошеві капі- тали та охоронити себе перед катастрофою для загалу населен- ня катастрофою економічної кризи. Роля Австрії серед тої ситуації є пасивна, бо Австрія не веде ні великої промислової політики, ні заморської торгівлі, тай не вкладає надзвичайних сум на публичні роботи. Мимо сього на Австрії відбивається загаль- на ситуація не менш сильно, як у других державах. Францу- ський економіст, Лероа-Волеє обчислює, що недостача готівки на всесвітнім ринку доходить до суми 5 мільярдів франків. Се стан, котрого не можна одним замом направити. Тай годі предвидіти, як довго він тривати- ме; се залежить перш усього від укладу відносин на збіжжів- ному ринку, та в Росії.

Недостача готівки протягнеть ся аж до часу, коли Росія та аз- іатський Схід накопичать у се- бе потрібну кількість гроша та перестануть стягати готівку з інших країв. На се вплине го- ловно уложені політичних від- носин у внутрі Росії. Коли там реакція візьме верх та затопить країну опять в море безладу й неспокою, то наплив загранич- ного гроша вскорі зупинить ся. Коли-ж конституційне житє дасть Росії гарантію мирного розвитку та забезпечене проми-

слово-економічній акції, евро- пейські капіталісти кидати-муть на рентовні російські копальня- ні й фабричні підприємства що- раз-то нові грошеві капітали.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

Грудень.

16 Ч Софронія
17 П Варвари
18 С Сави преп.

19 Н 29. Пиколая Ч.
20 П Амвросія еп.
21 В Патапія, Пр. 3.
22 С Неп. Зач. Пр. Б.

— Нова машина до науки чи- тання, писання і рахування. Ун- гварська „Наука“ доносить, що її редактор, о. Августин Воло- шин винайшов машину до нау- ки читання, писання і рахування. Се зложена з трьох частий таблич- ця, з яких верхня, що служить до писання, двитрає ся на правий бік мов двері. Під верхньою таб- личкою є друга з рухомими буквами, а з під сеї висуває ся в лівий бік третя до науки рахо- вання. Се „машина“ — як її наз- вав винахідник — коштує 50 к. (а з малярськими і руськими бук- вами 70 К). Угорське міністер- ство просвіти одобрило сей ви- нахід і поручило его до уживан- ня в школах. Оноді о. Волошин демонстрував свій винахід в школі, а присутні гості (епи- скоп Фірцак, шкільний інспек- тор і учителі) висловили ся з признанем про сю складану та- бличку.

— Страшні помилки. Росій- ське судівництво, що так обиль- но шафусе вирокми смерті, ха- рактеризується отсі знаменні фак- ти. В Почепі чернігівської гу- бернії убито в 1907 р. купця Ба- ховського, його дорослого сина та субекта, а живу, невістку і 8-літню внучку тяжко поранено. Злочин dokonano для грабежи і воєнний суд потягнув за се до відповідальности прислугу Ба- ховських, якогось Толстопогтева і його свояка Жмакина, а також Жидів Глюкера, Диска і Копі- сарова. Між іншими Глюкера і Жмакина пізнала ранена 8-літня внучка Баховського. Справа скінчилась ся тим, що воєнний суд засудив Глюкера на кару смер- ти Жмакина вислали в каторгу а Толстопогтева в тюрму. Двох інших увільнили. Згідно з ви- роком Глюкера повішено. Од- нак один поліцейський урядник не перестав займатися тою спра- вою і тепер, по двох роках, йому удалось викрити властивих ви- новників. Се їх чотири, між ними три каторжники. Один з них вже признав ся до злочину. Відбуде ся нова розправа, але Глюкера, котрого повішено везинно, вже суд не воскресить. — Подібний випадок став ся в Варшаві. В 1907 р. зробив хтось замах на а- гентів тайної поліції, Ірещова і Толстолюжского. Оба вийшли ціло, а до відповідальности по- тягнуто якогось Бронислава Марчука. Оба агенти зізнали, що пізнають Марчука як напас- ника, однак суд їм не повірив і Марчука увільнив. Минув рік і перед воєнним судом станув знов якийсь Станислав Марчук, іменник, але навіть не своїх по- переднього. Станув під тим са- мим замітом і сям разом ті самі свідки вказали на нього як ви- новника замаху. Суд під прово- дом генерала Хоньского (Поля- ка) засудив тепер Станислава Марчука на смерть через пові- шеніє і вирок виконано перед кількома тижнями. Марчук зг- нув, хотай згадані два агенти вже в першій випадку показали ся негідними віри і хотай суд не був переконаний про його вину.

— Напружені між Австрією а Росією. Цісарські маневри в бу- дущім році відбудуть ся в Гали- чині. В тих маневрах мають бра- ти участь корпуси: переми-

ський, львівський і кошицький. Се маєс получені з побільшенем тих корпусів, що робить велике вражінє. І так в європейській си- туації загально вказують на ве- лике напружені між Австрією а Росією. Вказує на се острій тон, який панує між австрійським міні- стром заграничних справ Е- рентальом і російським міні- стром загр. справ Ізвольським. Не даром то Росія утримує шпі- онів у Галичині і сипле рублі.

— Фабрика штучних яєць. В Новім Йорку є спеціальна фа- брика штучних яєць. Торговля- тьх яєць розширяєсь по Амери- ці. При помочи хемії, вдалось вченим людям знайти ті первні, з яких складає ся яйце і при по- мочи всяких приладів роблять штучні яйця. Жовтко фабрику- ють з кукурудзяної муки, оливи і інших річ, машини те штуч- не жовтко заокруглюють, пово- лікують білком, а коли воно ствердне, вбирають гіпсовою по- волокою. Описля кидают такі яйця у киплячу воду, при чем по- волока гіпсова твердне. Так зро- блені яйця витривалі і не скоро псують ся. Торговля сими яйця- ми розповсюджена вже по цілій Америці, а навіть вивозять вели- кі транспорти до чужих країв, а в першій мірі до Азії.

— Московські запроданці. Що кілька місяців викривають ся по- раз нові кацапські запроданці- шпії Росії. Оноді поліція арештувала у Львові в кацап- ським інтернаті студентів „Об- щое житіє“ ученика VI. кл. гім- назіяльної зі Самбора, Владими- ра Добрянського і його батька о. Добрянського, пароха Ясени- ці замкової, турчанського повіта. Арештовано їх за шпигунство в хосен Росії. Військові власти ще перед двома тижнями викрили, що Владимир Добрянський ро- бить фотографічні знімки вій- ськових магазинів і мостів в о- колицях Самбора та робить при- тім якісь записки. Повідомлена про те прокуратура зарядила ув'язнене Добрянського. Він од- нак утік до Львова і укрит ся з інтернаті „Общое житіє“ в „Нар. Домі“. Там його саме арештува- но і поручено жандармам відста- вити до Самбора. Рівночасно пе- реведено ревизію в домі о. Ми- хайла Добрянського. Ревізія да- ла надсподіваний вислід. Наїде- но у него листи „Охрані“ ге- нерального штабу варшавського і від гр. Вобрінського. Судія за- брав переписку і ув'язнив о. До- брянського. Обоє арештованих поміщено в слідчий в'язниці в Самборі. Ув'язнений о. Добр. є братанком дра Добрянського, радника двора, звісного з про- цесу Ольги Грабар. Поліція не дає ніяких пояснень, але не пе- речить, що при ревизії найдено простору листову переписку, яка компрометує багато осіб, що стоять на чолі москвичівського табору.

— Доля християн в Туреччині. Як тяжко живе ся християнам, передовсім Грекам, під новим, конституційним турецьким прав- лінєм, видно з меморандум, яке царгородський патріарх Йоаким III. предложив разом з членами синоду і народного совіта в сер- пні с. р. вел. везирови. В нім го- ворить ся, що атмосфера в ни- жішній Туреччині є пересичена грабежами, убійствами і сном- нещасних жертв, яким не дає ся своїх прав, або вмерти. Мемо- рандум, щоб не бути голослов- ним, наводить багато примірів тої молодотурецької господарки. І так пр. в Кидоніях турецьке вій- сько ограбило церкву, з людей одних поубивало, других в тюр- ми засадило; навіть митрополи- тови грожено смертю. А Кидо- нії не одинокі. Подібні кроваві- річчя — в Туреччині не новина; новина лиш се, що вел. везир, замість вислухати жалів, звер- нув увагу патріархови, що его компетенція обмежує ся на цер-

ковні діла, а в інших справах не прислугує йому право засту- пити ся за своїми вірними. Під давним ріжімом таке не було: патріархат виконував не лиш се право, але й тішив ся многими привілеями. Значить ся, Церков не конче добре виходить на мо- лодотурецькій конституції.

— Нова часопись на Букови- ні. В грудні с. р. почне виходи- ти в Чернівцях нова часопись політична, призначена для хлі- боробів. Видавати її буде що- тижня політ. тов-о „Руска Ра- да“. Редактором має бути п. А. Веретельник, б. редактор „На- родного Слова“ у Львові. (Ре- дакцію „Нар. Слова“ обняв вже п. М. Курцеба).

— Розкопи в Ханаан, ведені в останніх часах, вказують на- глядно, чому Ізраїльтяни бояли ся — по словам книг Мойсея за- брати приступом ханаанські мі- ста. Розкопані укріплення старо- го міста Газер показують, що то місто було в тих часах майже не до здобути. Газер був окруже- ний двома високими і широкими мурами, такими, що на них могли два вози виминути ся. Ті мурі стояли ще на горбі, на я- ким побудовано Газер. В мурах було 30 башт. А мимо того Га- зер попадав двічі в руки воро- гів. Раз здобув его фараон а дру- гий раз сирійський полководець Бакхид. Один і другий збурили були частину мурів і таким чи- ном могли вийти до міста.

— З воздухоплавства. Маши- ни до літання є троякої системи: моноплани з одною площею, бібляни з двома площами в ви- ді скринки і тріплани з трема площами в виді двох скринок поставлених одна над другою. Найбільшу будучність мають перед собою моноплани, бо є найлегші, найдешевше кошту- ють, займають мало місця і да- ють ся легко розібрати. Проте найчастіше можна тепер чути про виступи на монопланах. Оноді пописував ся в Петербурзі воздухоплавець Гіот на моно- пляці. При першій вилеті пере- летів він на висоті 15 метрів 6 кілометрів в 6 мінутах, а при другим підніс ся до висоти 25 метрів і перебув у воздухах близько пів години. Гіступ по- вів ся знов, а видів було до 40 тисяч. Оноді в Варшаві мав виступати один з воздухопла- вців на машині до лету системи Воазіна. Однак задля великого вихру (20 м. на секунду) виступ відхилили і звернено публіці гроші. Виступи з машиною до лету є полатні. Воздухопла- вець Елеріо не виступав за де- шевше як 50.000 К. Очевидно, що при тім заробляє не лише він, але й підприємцви липа- ють ся грубі гроші.

— Православні проповіді у- країнською мовою. Епархіаль- ний з'їзд, що тепер відбуваєть ся в Києві мав між іншим вислови- ти ся про значінє церковних проповідей місцевою мовою в боротьбі з католицизмом та сек- танством. Така точка була в про- грамі з'їзду. В „кулуарах“ сьвя- щеники дуже прихильно стави- ли ся до ідеї проповідання укра- їнськ. мовою, признавали повну рацію її, але на засіданю, коли дійшла черга до сего питання, ніхто й рота не розкрив, щоб промовити хоч слово в оборону його! Страшно стало бідним пан-отцям, щоб, буває, начал- ство не розгнівало ся та не виг- дадо якої „анафеми“. Так отже для бізнесу то в царослав- них церквах в Росії вільно послугувати ся українською мо- вою. Позатим вона заборонена. Зрештою, тої самої тактики дер- жать ся і наші деякі батюшкове, щоб тим легше баламутити наш несвідомий нарід. Але коли його вже возмуть в руки то тоді сьчас вводить російську мову і в проповідях і в школі. Прикла- дів на се маємо в Америці до- волі.

* ROSE'S IMPROVED ANTISEPTIC CATARRH JELLY *

Guaranteed by The Rose M'f'g. Co. under the Food and Drugs Act, June 30, 1906
Serial No. 25114

Натар молудна є-ас-о в ятий хиб-о за нетр-вене.

ЗАРОДОК катаровий затроне носні пероводи, входить до горла а опісля до жолудка, втягаючи за собою зародки, через що повстає слабість. Правильний рух злорового жолудка устає. Кора не може бути ні ставлений ні з'ужитий. Висті- усунути причину, лікарі старають ся штучним способом повернути природне ді- ланє жолудка, а не старають ся усунути ті зародки, виготи дікнену частю або по- втержати всі неправильности.— Розого Антисептичний Плин проти Катару є прави- дним домашнім ліком, зовсім відмінним своїм виробом від всіх других того роду ліків дотепер існуючих. — Є се сильний слизистий плин, привертаний скоро сли- ві живих. Кожного роду катар може бути вилечений його уживан- сям з усмо- ючого, гоного средства.— 15.000.000 штук спр-дано а 50.000 антикари продає его.

— Немає в собі жадної кокаїни, ані ніяких шкідливих домішок.

Розого Антисептичний Плин проти Катару являє мікроби сьчас. його діланє на слизову оболону є антисептичне, а що складає з живих тощих складників, сповняє свою річ належно, недопускаючи до ширення ся зародки, гоїть заражену частю і усуває катарове затрує. Природа робить решту. — Розого Антисептичний Плин проти Катару може бути також ужитий в слідуючих слабостях, як: Укусеніе жолудка, оварод, опаренє, викленє ідиотію ростиною, скалченє барбером, адвиг- нєнє, попукає сьри, ананєнє складів руки, попарєнє, відморженє, укушенє ко- нє, сьдєнє ся рук, тасєнє (робак), заїгнєнє, вські рани, попарєнє голови, чирак, опалєнє сонцем, ятєрєя (роплєнє), попукає губ. — Пиліть 2-центуру почтову марку, а дістанєте даром один кусок на пробу. Здєнуєть ся і атіпєтьє нєм. Висуєнє Вам сьчас катар носовий і заохотить Вас до дальшого уживанєя його.

Пиліть по него сьчас. — Ціна 25 центів за один пакєтик.

ВИРОБЛЯЄ
THE ROSE M'F'G. CO.
333 JAY STREET,
BROOKLYN, N. Y.

ALIENTOWN, PA. бр. сьв. Ар. Михайла від. 147 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся 19. грудня 1909, то є в неділю, о год. 12-їй на гали Май- ка Паладіні на Filgman st. Ви- бір нового уряду; нових членів буде приймаєть ся без вступ-ко- го через 2 місяці, то є грудень і січень. На річний мітинг мусять явити ся всі члени, бо котрий не явить ся, буде покараний 50 цт. а урядник і дол.

І. Дешевский пр.,
Ю. Луців секр.

DERRY, PA. бр. сьв. Ів. Хр. від. 227. повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся 19-го с. м. Пів до другої по пол. розпичне ся молодих, збере ся розмет і буде приймаєть ся нових членів. О 2-гій год. розпич- не ся мітинг старших і по отво- реню вігчитас ся спис всіх членів, зазначить ся несприхотних. опісля відчитас ся протокол з по- слідного мітингу. Дальше на- ступить приймаєть нових членів за пів вступного від 25 літ до 35 до братства, та збирає місяч- ний вкладок і розмету. Члени котрі довжні, мають вирівнати всі свої залєглости. Відбуде ся доповненє виборів Виділу, та справозданє з приходів і розко- взданє з цілої діяльности від заложєнєя. Від присутности на сім мітингу звільняє ся лишєнь отсих членів, яких поворотний тикет коштує більше як 2 дол. Член неявивший ся або спізнив- ший ся заплатити 1 дол. а Виді- ловий 2 дол. карі.

Вас. Баран предс.,
Юстин Медвідь секр.,
Антін Королевят кас.

ST. LOUIS, MO., бр. сьв. Арх. Мих. від. 14. подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся в неділю 19. Децембра 1909 о пер- шій годині по пол. Має явити ся кождий член під карою 50 цнт. Оправдані будуть неявленєя ся лиш тих членів, котрі мусять платити вичє 1 долєра за тикет на трен. Вибір уряду на рік 1910 Ал. Валєський предс.,
Мих. Ридзик кас.,
Гр. Копча секр.

RHONE, PA. бр. сьв. Спаса, від. 29. подає до відомости всім сво- їм членам, що річний мітинг відбуде ся в неділю, дня 26 Децем- с. р. Початок о год. другій по пол. на Волковій гали в Rhone, Pa. Вибір нового уряду і пола- годженє всіх недокінчених справ Кождий довгоючий член має ви- ривнати свій довг. Неявивший ся член на той мітинг заплатити 50 цт. карі.

Т. Гулик предс.,
Г. Озога секр. G181

ГРУНТ НА ПРОДАЖ.
На продаж дуже добрий і у- рожайний кусник ґрунту з ді- дитвом, будинками і взагалі з всім господарством в селі Ган- чова, повіт Горлиці, Галичина. Голосити ся по близші відомо- сти до:
Stefan Kalakuka,
215 Moran Court,
Scranton, Pa.

Аматорський Кружок в Бултер, Па. відиграє театральне ПРЕДСТАВЛЕНЄ ПОДОРОЖ СЬВ. МИКОЛАЯ в день празника Сьв. О. Нико- лая, 19. Грудня, о год. 7½ вече- ром в гали церковній. Вступ від особи по 25 цт. Вєсь дохід при- значений на церкв. Просимо всіх Русинів о численну участь. Комітет.

Два представлєня на дохід гр. кат. Церкви Пренепор. Зачат. В НЮ БРІТЕЙН, КОНН., в гали п. на Gold ул. І-ше відбуде ся дня 18-го грудня 1909 о годині 7½ вечером „ГОСТИНА СЬВ. НИКОЛАЯ“ II-ге відбуде ся дня 19-го грудня 1909 о годині 7½ вечером „ПОНАРАНА ПРАДІН“. По обох представлєнях вигравка красних річей. Крісло I-шо рядне 50 цт. II-го 35 цнт. III-то 25 цнт. IV-то 15 цнт. Просимо всіх Русинів о численну участь. Комітет.

Щось нового! Лісия про Австрію і Канаду. Містить в собі 35 пісней дуже цікавих і образ, що представляє як Січинський стріляв до Потоцького. Тіл- ко 40 цнт., 3 цнт. пере- силка. Кому не подобає ся, то- му гроші звернемо. Гроші посылати треба через моні ордер. Адресуйте так:
А. М. Wasurkow,
Box 257, Flat River, Mo.

ХТО не має а хоче ді- стати банкові папери до пересиланя грошей до краю, нехай сьчас пише на адресу: Ruthenian Exchange Co. 184 Hudson St., New York.

ПОЗІР РУСИНИ! Хто хоче дістати гарну памятку, нехай замовляє книжки і калє- дари а також пише по цінник до „KNUHARNIA NOWOSTYJ“ Box 21. S. Pittsburg, Pa.

Русько-англійський ТЛУМАЧ з котрого можна дуже скоро навчитись англійської мови. Сторін 256. Тєрда оправа. Ціна 60 центів. Замоовати у:
And. Sawka, 52 Greene St., Jersey City, N. J.
Агентам даєть значний бонус.

ПОТРІБНО СЬЧАС старшої жінки до ведєня дому сьвященника. Зголошенє при- має редакція „Свободи.“

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА.

Покровитель і почитний член
Р. Н. Союзу.
Ік Пресвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший ру-
ський єпископ в Америці.
Головний Уряд „Р. Н. С.“ на ро-
ки 1908—1910.
Духовний управитель:
о. Михайло Балот,
712 Carson st. S. S. Pittsburg,
Pa.
Предсідатель:
Дмитро Канігула,
McAdoo, Pa.
Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.
Місто-предсідатель:
Федор Гут Кульницький,
Pittsburg, Pa.
Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.
Секретар фінансовий:
Вох 76, Jersey City, N. J.
Секретар рекордовий:
Теоодозий Лабовський,
Вох 76, Jersey City, N. J.
Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Анд. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Черін, Cleveland, O.
Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St.
Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 391 Maple Ave.
Kingston, Pa.
Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.
Редактор:
Антін Цурковський 184 Hudson
Str., New York, N. Y.
Менеджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson St., New
York, N. Y.
Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str.,
Holyoke, Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Сою-
за знаходиться під числом 123
Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Руский Народний Союз“ —
Приймає членів до 45 літ жи-
ти.

Вступне після літ.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
В разі смерті члена кляси „А“
(ціле посмертне) \$1000.00.
В разі смерті члена кляси „Б“
половину посмертного \$500.00.
Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „А“ \$400.00.
Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „Б“ \$200.00.
Посмертне за діти від \$15.00 до
\$300.00.
В разі втрати: а) обох очей, ніг
або рук \$1000.00.
б) одної руки, ніго або ока
\$200.00.
Если отець родини в шпитали
божєвільних, Союз платить що
року родині \$150.00.
То хоче вступити до Союзу,
мусить вписатись також до брат-
ства, яке належить до Союзу.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ
Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що
всі гроші належать до каси Р. Н.
Союзу, посилаєся так: на по-
ney order-ах або чеках виписує-
ся імя Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Дальше так записаний по-
ney-order або чек не посилаєся
до Голов. Касієра, але враз з ви-
казами до Голов. Секретаря. Го-
ловний Секретар опісля відси-
лає їх до Голов. Касієра.
С. Ядловский,
Голов. Секретар.

1. 1120. KBIT \$150.00
на сто п'ятьдесят доларів, котрі
уряд місц. братства ч. 120 отри-
мав як посмертну допомогу по
Федорі Бобурчак з Головної Ка-
си Руского Народного Союзу в
Америці.
Spangler, Pa. 6. Децембра 1909.
Михайл Белей.

Свідки:
Юрко Войто,
Луцьо Ференц.
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 120.
Іван Венгрин предс.,
Михайл Белей секр.

Ч. 1143. KBIT \$100.00
на сто доларів, котрі Ева Бобур-
чак отримала як посмертну за-
помогу по мужу Федорі з Голов-
ної Каси Руского Народного
Союзу в Америці.
Spangler, Pa. 6. Децембра 1909.
Ева Бобурчак.

Свідки:
Юрко Войто,
Луцьо Ференц.
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 120.
Іван Венгрин предс.,
Михайл Белей секр.

Ч. 1144. KBIT \$100.00
на сто доларів, котрі п. Іван Фі-
ліп отримав як посмертку за-
помогу по Федорі Бобурчак з Го-
ловної Каси Руского Народного
Союзу в Америці.
Spangler, Pa. 6. Децембра 1909.
Іван Філіп.

Свідки:
Юрко Войто,
Луцьо Ференц.
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 120.
Іван Венгрин предс.,
Михайл Белей секр.

Ч. 1145 KBIT \$149.00
на сто сорок дев'ять доларів ко-
трі п. Іван Шидвар отримав як
посмертну допомогу по Федорі
Бобурчак з Головної Каси Ру-
ского Народного Союзу в Аме-
риці.
Spangler, Pa. 6. Децембра 1909.
Іван Шидвар.

Свідки:
Юрко Войто,
Луцьо Ференц.
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 120.
Іван Венгрин предс.,
Михайл Белей секр.

ELIZABETHPORT, N. J. бр. сьв. Арх. Мих. від. 142 подає до загальної відомості, що в місяцях листопада і грудня буде прийма-
ти ся нових членів до брат-
ства без вступного.
С. Байтал секр.

SCRANTON, PA. бр. сьв. Вас. Вел. від. 229 подає до відомості, що річний мітинг відбуде ся 19-го с. м. в гали під церквою сьв. Володимира на 7-й вул. Кожен член мусить явити ся і вирівнати свої довги, бо в противнім разі зістане виключений з бр. і Р. Н. Союзу. Справозданє касове і вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. карі.
Б. Дзьобко секр.

SCOTSDALE PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 36 подає до відомості, що дня 19 Децем. 1909 р. відбуде ся річний мітинг. Вибір нового уряду. Буде прийма-
ти ся нових членів. Кожен член, котрий довгує має свій довг ви-
рівнати, та кожен член має я-
вити ся. Неявивший ся член на
той мітинг заплатить 25 цт. а у-
рядник 50 цт. карі.
Мик. Зоріло предс.,
Іван Корба секр.
Іван Бибель кас.

MINERSVILLE, PA. бр. сьв. О. Ник. від. 78 подає до загаль-
ного відомості, що 19-го грудня
відбуде ся річний мітинг в цер-
ковній гали точно о 1-ій год. по
пол. Кожен член мусить явити
ся і вирівнати свої залежності,
бо в противнім разі зістане ви-
ключений з братства і Р. Н. Со-
юза. Справозданє касове і вибір
нового уряду. Неявивший ся
член заплатить 50 цт. а урядник
1 дол. карі.
В. Крамар предс.,
А. Марцінко кас.,
І. Вайда секр.

TAYLOR, PA. бр. сьв. О. Ник. від. 92 подає до загальної
відомості, що буде прийма-
ти нових членів до брат. без вступ-
ного в місяці Листопаді і Груд-
ню. Мітинги відбуваються дня
21. Листопада і 19 Грудня в га-
ли Jones Hale Grow st.
Й. Сенюк секр.

**SYRACUSE, N. Y. сестрич-
тво Непор. Зачатя, Преч. Діви**
Марії, від. 200 подає до відомос-
ти, що річний мітинг має відбу-
ти ся 19. грудня 1909 в читаль-
ни, 927 W. Fayette st. Початок
о 2. год. по полудни. На тім мі-
тингу буде вибір нового уряду
на рік 1910. Кожен з членкинь
має прийти і вирівнати свої дов-
ги, бо в противнім разі буде ви-
черкнена з сестр. і Р. Н. Союзу.
Неявивша ся на мітинг підлягає
карі 50 цт. а урядничка 1 дол.
Іван Фецич секр.

KINGSTON, PA. бр. сьв. Ар. Мих. від. 208 подає до відомос-
ти, що дня 19 грудня відбуде
ся річний мітинг. Кожен член
мусить вирівнати свій довг, бо
член довгуючий не буде мати
голосу на річнім мітингу.
П. Евин предс.,

BEAVERDALE, PA. бр. сьв. Арх. Мих. від. 126 подає до ві-
дома, що 19-го с. м. відбуде ся
річний мітинг. Початок о 2-ій
год. по пол. Справозданє касове
і вибір нового уряду. Нових чле-
нів буде прийма-ти ся за поло-
вину вступного. Кожен член
мусить явити ся і свій довг ви-
рівнати, бо в противнім разі зі-
стане виключений з бр. і Р. Н.
Союзу. Неявивший ся член за-
платить 50 цт. а урядник 1 дол.
карі.
М. Кремпа предс.,
М. Шліфка секр.

BURNSIDE, CHICAGO, ILL. бр. сьв. Петра і Павла від. 165 подає до загальної відомості, що
річний мітинг відбуде ся дня 19
грудня 1909 зараз по Службі Бо-
жій о годині пів до одинадцяті
перед обідом в гали під числом
1200 93-rd & Woodlawn Ave.
Кожен член має вирівнати довг
до каси брацтва; котрий не ви-
платить довгу буде виключений
з брацтва і Р. Н. С. Справоздан-
є касове і вибір нового уряду.
В місяці Грудню приймаємо
нових членів без вступного а до
Р. Н. С. після Статута. Кожен
член мусить явити ся на той мі-
тинг. Неявивший ся член підля-
гає карі 75 центів а урядник 1.50
Гр. Гавриляк предс.,
Ст. Куцоловский секр.
Йос. Щурко кас.,

WHITNEY, PA. бр. Трек. Сьвят. від. 35 подає до відомос-
ти, що річний мітинг відбуде ся
19-го с. м. Початок о 1-ій год. по
пол. Кожен член мусить явити
ся. Неявивший ся заплатить 50
цт. карі.
Н. Собчишак предс.,
М. Волчко секр.

NEW YORK, N. Y. бр. сьв. Володимира, від. 108 подає до
відомості, що місячний мітинг
відбуде ся в суботу, дня 18-го
грудня під ч. 167 E. 4-th st. то-
чно о 8-ій год. вечером. Взиває
ся всіх Братів, щоб прибули,
позаяк суть дуже важні справи
до залагодження.
Гр. Черкас рек. сек.

SWOYERS, PA., бр. сьв. Ар. Михайла, від. 197 подає до відо-
мості що річний мітинг відбуде
ся дня 19. грудня. Початок о
другій годині по пол. під церкв.
сьв. О. Николая в Своєрс, Па.
1) Справозданє касове, 2) вибір
нового уряду. Кожен член має
явити ся і вирівнати ісвої залеж-
ності, бо в противнім разі зіста-
не виключений з братства і Р.
Н. Союзу. Неявивший ся член
на річний мітинг заплатить 50 цт.
а урядник доларя карі.
Лесько Лазар предс.,
Андр. Лужецкий секр.
Яцко Квачан кас.

HOLYOKE, MASS. бр. сьв. Ів. Хрестителя від. 52 подає до
відомості, що річний мітинг відбу-
вся на дни 5. Децембра 1910, на
котрім старий уряд здав спра-
возданє з цілорічної своєї діяль-
ності, а опісля вибрано новий
уряд, як слідує: М. Беля предс.,
Гр. Янішевский м. пред., М. На-
крейко сек. ф., М. Антонишин
сек. рек., Гр. Приступа кас., Ст.
Затирка міс. кас.; 3. Горчинь-
ский і С. Довгань контролери;
М. Вайнєнберг, В. Гачинський,
В. Баворовский і Ст. Чупкивич
опікуни хор.; О. Дідич і Ю. За-
тирка дверник.
Мих. Накрейко секр.

PLEASANT VALLEY, PA. бр. сьв. Арх. Мих. від. 80 подає
до відомості, що 19-го грудня с. р.
відбуде ся річний мітинг точно
о 1-ій год. по пол. Кожен член
має явити ся і вирівнати всі свої
залежності, бо в противнім разі
зістане виключений з бр. і Р. Н.
Союзу. Справозданє і вибір но-
вого уряду. Неявивший ся член
заплатить 50 цт. а урядник 1 дол.
карі.
А. Криванич предс.,
І. Демко кас.,
П. Славник секр.

WILKES BARRE, PA. брат. сьв. О. Николая від. 99 подає до
відомості, що вибрано сліду-
ючий новий уряд на річній мітингу:
І. Капіцкий пр., Ів. Курач кас.,
Мих. Годованський секр. А та-
кож подає ся до відомості, що бр.
приймає нових членів до 25
літ без вступного а від 25 до 45
за половину вступного через мі-
сяці Грудень і Січень. Рівнож
наше братство має виступити в
параді в неділю, 19. Грудня та
неявивший ся член заплатить 1
дол. карі.
М. Годованський секр.

MT. CARMEL, PA. брат. сьв. Володимира від. 75 подає до ві-
домості, що дня 2-го січня 1910
відбуде ся річний мітинг зараз
по службі Божій в церковній га-
ли. Справозданє касове і вибір
нового уряду. Кожен член безу-
сільно мусить явити ся і вирів-
нати свої залежності, бо в про-
тивнім разі зістане виключений
з бр. і Р. Н. Союзу. Неявивший
ся член заплатить 50 цт. а уряд-
ник 1 дол. карі.
Т. Хомяк предс.,
В. Карляк кас.,
І. Голда секр.

NORTHAMPTON, PA. брат. Успенія Пресьв. Богородиці від. 33
Р. Н. С. повідомляє, що дня 28.
листопада відбув ся річний мі-
тинг. До уряду війшли сліду-
ючі урядники: Гав. Онуцак пр., Ст.
Цап кас., Мих. Петрик секр.
Брацтво має маєтку в касі 2,000
доларів і свій двоакровий цвин-
тар. Заразом даю до відомості
позамісцевим членам, щоби гро-
ші вислали до нового секретаря:
Мих. Петрик, Вох 48.
Тарас Кокоцкий з секр.

FORD CITY, PA. бр. сьв. О. Николая від. 63 подає до відо-
мості, що дня 19. грудня с. р.
відбуде ся річний мітинг. Поча-
ток точно о год. 1-ій по пол. Ви-
бір нового уряду і приймає
нових членів за половину вступ-
ного. Мусить явити ся кожен

член так з Форд Сіті як і по-
близких місцевостей. Котрий
не явить ся, заплатить 1 дол. а
урядник 2 дол. карі.

Стеф. Гнатов предс.,
Семан Баль секр.,
Ів. Одреховский кас.

BERWICK, PA. бр. сьв. О. Николая, від. 153 подає до за-
гальної відомості, що річний мі-
тинг відбуде ся дня 19. с. м. о го-
дині другій по пол. на гали під
церквою. Вибір нового комітету.
Хто не явить ся і не вирівнає
довгу, буде виключений з брат.
Хто не мешкає в місцевості,
просимо зголоситись
А. Савчук А. Цуркович.

SCRANTON, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 160 подає до відомості,
що річний мітинг відбуде ся дня
26-го с. м. Кожен член безусль-
вно мусить явити ся. Справоздан-
є касове з цілого року і вибір
нового уряду. Член неявивший
ся на сей мітинг заплатить 50 цт.
а урядник 1 дол. карі.
Лешко Демко секр.

BROWNSVILLE, PA. бр. сьв. П. і П. від. 6 подає до відомос-
ті всім членам, що 26-го с. м. відбу-
де ся річний мітинг. Початок о
год. 1-ій по пол. Справозданє і
вибір нового уряду. Кожен
член має явити ся і вирівнати
свої залежності, бо в противнім
разі буде виключений з бр. і Р.
Н. Союзу. Неявивший ся член
заплатить 1 дол. а урядник 2 дол.
карі.
Ів. Петришко секр.

PORT BOWKLEY, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 223 подає до
відомості всім членам, що дня 19-го
Децембра відбуде ся перший річ-
ний мітинг. Кожен член му-
сить вирівнати свій довг; член
довгуючий не буде мав права
голосованя. Образунок каси з
цілого року; контрольованє кни-
жок і вибір нового уряду на рік
1910. Неявивший ся член підля-
гає карі після ухвали.
Стеф. Запоточний секр.

BROOKLYN, N. Y. брат. Пр. Тройці, від. 203 подає до загаль-
ної відомості, що на річній мі-
тингу вибрано сліду-ючий новий
уряд: М. Завируха пр., О. Джо-
нсон з пр., П. Приступа кас., Ан.
Кісь з кас., Ю. Павчак секр. ре-
корд., Вас. Котик ср. фінан., П.
Муж, Гр. Тимчишин, контр. ко-
місія, Гр. Кокоцький капітан,
Семко Лаврик дверник.
Павло Войтович секр.

**SCRANTON, PA. бр. сьв. Во-
лодимира від. 162** подає до ві-
домості всім своїм членам, щ-
річний мітинг відбуде ся дня 19.
Грудня 1909 р. в церковній гал;
зараз по Службі Божій. Кожен
член мусить явити ся на сей мі-
тинг і свої залежні довги вирівна-
ти, бо в противнім разі зістане
виключений з бр. Справозданє
касове і вибір нового уряду на
1910 рік. Неявивший ся член за-
платить 50 цт. а урядник 1 дол.
карі.
І. Богущкий секр.

McKEESPORT, PA., бр. сьв. Ів. Хрестителя, від. 48 подає до
відомості всім членам так місце-
вим як позамісцевим, що річний
мітинг відбуде ся дня 19. груд-
ня 1909, на котрім кожен член
має вирівнати свої залежності.
Вибір нового уряду. Неявив-
ший ся член підлягає карі один
долар а урядник два дол.
Петро Фринцко предс.,
Лука Вагрії секр.

ALTOONA, PA. бр. Неп. Зач. Пр. Діви від. 145 подає до відо-
мості, що 19. грудня відбуде ся річ-
ний мітинг. Початок о год. 1-ій
по пол. в гали під ч. 2029 11-th
ave. Справозданє касове і вибір
нового уряду. Кожен член безу-
сильно мусить явити ся і вирів-

нати всі свої залежності бо в
противнім разі зістане виключе-
ний. Неявивший ся член запла-
тить 50 цт. а урядник 1 дол. ка-
ри. Нових членів буде прийма-
ти ся без вступного.
Гр. Сеньків предс.,
Мих. Гринь кас.,
С. Мельник секр.

TAYLOR, PA. бр. сьв. О. Ник. від. 92 подає до відомості
усім що річний мітинг відбуде
ся 19 грудня. На мітингу буде
прийма-ти ся нових членів до
братства без вступного. Упра-
шає ся усіх членів щоби кожен
явив ся на мітинг і вирівнав
свої довги. Котрий член не я-
вить ся на мітингу заплатить 25
цт. а урядник 1 дол. карі.
Й. Сенюк секр.

LANCASTER, N. Y. бр. сьв. Вас. від. 87 подає до відомості
всім членам, що річний мітинг
відбуде ся дня 19. грудня с. р. в
гали „Odd Fellow“ Cushing Bl.
на Central Ave. Початок о 7-ій г.
по полудни. Кожен член безу-
сильно мусить явити ся і вирів-
нати свої залежності бо в про-
тивнім разі зістане виключений
з бр. і Р. Н. Союзу. Порядок мі-
тингу: збиранє розмету, спра-
возданє касове і всіх урядників,
приймає нових членів до бр.
без вступного а до Союзу після
статутів, полагодуванє иньших
справ, вибір нового уряду і за-
кінченє мітингу. Неявивший ся
член підлягає карі 1 дол. а уряд-
ник 2 дол.
Пав. Трояновский предс.,
Вас. Москаль кас.,
Стеф. Кінь секр.

EMERALD, PA. бр. сьв. Ар. Мих. від. 205 подає до відомос-
ти, що річний мітинг відбуде ся
дня 26 грудня; кожен член має я-
вити ся; неявивший ся запла-
тить кару. Вибір нового уряду
на рік 1910.
Яков Грабар Филипп пр.,
Кароль Турок кас.,
Яков Грабар Проців секр.

MONESSEN, PA. Сестр. Неп. Зачатія Пр. Діви від. 230 Р. Н.
Союзу подає до відомості, що річ-
ний мітинг відбуде ся 19 грудня
с. р. в Малиняковій гали межі 5
а 4 Schunmaker Ave. Кожен член
кня має явити ся безусльвно, бо
котра не явить ся і не вирівнає
свого довгу буде зупиненована
з сестрицта і Р. Н. С. Котра не
явить ся на мітинг заплатить 50
цт. а урядничка 1 дол. карі.
Анаст. Крупяник предс.,
В. Сивик кас.,
Анна Солян секр.

McKEES ROCKS, PA., сестр. сьв. Надії від. 214 подає до за-
гальної відомості всім членки-
ням, що річний мітинг відбуде
ся на дни 26 грудня о год. пер-
шій по полудни в гали церков-
ній. На сей мітинг мусять яви-
ти ся всі членкині безусльвно; в
разі не явлення ся заплатить ка-
ру 25 цт. а урядничка 50 центів.
Справозданє касове, і другі спра-
ви з цілого року, та вибір нових
урядничок. Будемо прийма-
ти до сестрицтва без вступного а
до Союзу після статута.
Анна Кульчицка предс.,
Пілагія Гала секр.,
Марія Андрейчин кас.

**ST. LOUIS, MO. бр. сьв. Во-
лодимира Вел., від. 179** подає до
відомості, що річний мітинг від-
буде ся дня 19. грудня с. р. По-
чаток о першій год. по пол. в
церковній гали. 1) Справозданє
касове 2) вибір нового уряду.
Кожен член мусить явити ся і
вирівнати свої залежності, бо в
противнім разі зістане виключе-
ний з братства і Р. Н. Союзу.
Неявивший ся член на річний
мітинг заплатить 50 цт., а уряд-
ник доларя карі.
Вас. Колодій пр.,
В. Пасичник секр.,
П. Зарубинский кас.

BARNESBORO, PA. бр. сьв. Ап. Петра і Павла від. 166 Р. Н. С. подає до відомості що дня 19. Децембра відбуде ся річний мітинг. Вибір нового уряду на слідуєчий рік. Напоминає ся тих членів, котрі довгують щоб свій довг вирівняли; член або урядник буде покараний грошево, если не появлять ся на сей мітинг.

Йос. Фелтович предс.,
Вас. Фишанич кас.,
Нестор Рєвас секр.

SPANGLER, PA. бр. Бл. Пр. Бог. від. 120 подає до відомості своїм членам, що річний мітинг відбуде ся дня 19. грудня. Початок о годині 1. по полудні. Вибір нових урядників і спровадження касово, а також буде приймати ся нових членів від 16 р. до 30 за половину вступного. На той мітинг має явити ся кожний член і вирівнати свої довги, бо не явившись ся член і не вирівнявши своїх довгів буде виключений. Неявившись ся заплатити 50 ц. а урядник 1 дол. кари.

І. Венгрян предс.,
М. Велєй секр.,
М. Смарш кас.

CURTIS BAY, M. D. бр. сьв. Петра і Павла, від. 81 подає до відомості, що дня 26. Децембра відбуде ся річний мітинг. Кожний член мусить прийти. Вибір нового уряду на рік 1910, обрахунок каси. Всі довжники мусять вирівнати старі довги під утрату всяких прав у від. Неявившись ся член заплатити 50 ц. а урядник 1 дол. кари.

Петро місків предс.,
Іван Валєга кас.,
Йосиф Дурдела секр.

McKEESPORT, PA. Тов. „Запорожска Січ“, від. 132 подає до відомості своїм членам, що річний мітинг відбуде ся дня 26-го Грудня 1909. Кожний член мусить явитись і вирівнати свої довги за рік 1909. Вибір нового уряду на рік 1910. Член неявившись ся на мітинг і нехотівший вирівняти кари буде виключений з Тов. і з Н. С. С. С.

Петро Сова предс.,
Йосиф Шумєреба секр.,
Дмитро Хоціньський кас.,

DONORA, PA. бр. сьв. Дмитрія, від. 157 подає до загальної відомості, що річний мітинг відбуде ся дня 26. Грудня 1909. Вибір уряду на рік 1910. Кожний член має явити ся о год. 1-ій по полудні. Неявившись ся заплатити 50 ц. а урядник 1 дол. кари. Так само буде ся приймати нових членів до братства без вступного а до Р. Н. С. після статута. Мітинги відбувають ся на 5-ій улиці в галі під церквою.

Ів. Цєпко секр.
Теодор Біл предс.,

SAYRE, PA. бр. сьв. Бл. Пр. Богородиці подає до відомості всім своїм членам, що дня 19-го грудня відбуде ся річний мітинг. Початок о 7. год. вечером. Спровадження касово і вибір нового уряду; кожний член безсумнісно мусить явити ся і вирівнати свої залежності, бо в противнім разі зстане виключений з братства і Р. Н. С. Неявившись ся член заплатити 50 ц. а урядник 1 дол. кари.

М. Зубинько предс.,
А. Лучейка секр.
Д. Новак кас.

HAZLETON, PA.
Отрим даємо до відомості що Перші Загальні Збори, Читальні „Просвіти“, відбудуть ся дня 16-го Януара (лат.) о год. 6-ій вечером під ч. дому 196 сог. S. Pine & Noble St. Hazleton, Pa. На ті збори запрошуємо сердечно усіх Газлетонських так із околиці Русинів.

Теодор Поливка предс.,
О. Шараварко секр. 47—

ПРЕДСТАВЛЕНЕ.
На дохід гр. кат. церкви Пр. Д. Марії в McKees Rocks, Pa. **ГОСТИНА СЬВ. НИКОЛАЯ.**
Відбуде ся в день празника сьв. О. Николая, 19. Грудня о год. 7½-вечером в Turner Hall.

По представленю Витравка золотого годинника.
Вступ від особи 40 і 25 цт.
Просимо всіх Русинів о членнєй участі.

Комітет.

ТОВАРИШКИ ЖИТЯ
здорової, хорошої і письменної дівчини пошукує 24-літній молодіць з добрим мастком. Прошу писати залучаючи фотографію:

Johan Hulei,
A. L. Kass.
122 Essex Str.,
New York City.

ТОВАРИШКИ ЖИТЯ
Українки, в віці від 20 до 28 літ пошукує 30 літн. україн., майнер маючий 3.00 денного зарібку, з мастком 1000 дол. 5 лотів у Вінніпегу. Зголошення wraz з фотографією до

John Puna
Box 476
47-50 Nanaimo, B. C. Can.

ДЕ С
Олекса Ткачук? Найнапише до Михайла Мацюковського і Василя Матоліча, щоб они віддали гроші „Товариству Любова“, котрі він позичив згада ним людям, бо інакше они не хотять віддати. Се є обовязком О. Ткачука. Прошу хтоби про нього що знав, а найліпше таки він сам нехай зголосить ся на адресу: John Kreczkowsky,
441 N. 9-th str.

ДЕШЕВІ КНИЖКИ ДЛЯ РУСИНІВ.

хто замовить за 1.00 дол. книжок, дістане пачку краєвого тютуну даром. Пришліть 2 центу марку на присилку цінника.
John Iwanyc,
157 Middle Ave.,
Garfield, N. J.

— Повідомляє ся всіх мешканців на Вєстах, що в St. Louis, Mo. є гр. кат. руска церква свєнія Пр. Богородиці на Delman & Hickory st. недалеко Union дипо, а теперішня нова адреса священника звучить:

Rev. D. Chomiak,
1125 Dolman str.,
48-51 St. Louis, Mo.

Гостинець на Сьв. та

для американських Русинів.

вийшла з друку

Ангелський Хоръ

збірникъ народно-церковнихъ пісень

зложивъ о. Володимиръ Стехъ.

Книжочка ся містить в собі 34 цілком нових пісень, зложених під ноти, а то: 10 пісень до Ісуса Христа; 11 пісень до Прєсв. Д. Марії; 4 піснє на Рождество Христове, а 9 пісень різного змісту. Книжочка апробована Іх Прєсв. Єпископом Ортинським, в котрій то апробаті між иншим пише ся так: „милостивою гармонією підносить духа християньского кожного вірного; поручає ся протє всімъ дяко-учителямъ, щобы старали ся сими піснями народъ вучити и такимъ чиномъ причинити ся до Божої слави.“

Ціна одної книжочки 25 цт.
6 примірників нараз за \$1.25
10 „ „ „ \$2.00

Головний склад у
RUTHENIAN BOOK STORE,
439 North 6th Ave., SCRANTON, PA.

М'сто 4.00 доларів тільки 2.50 дол.

1) „Тисяч і одна ночей“ — то книжка досить велика, містить в собі 67 дуже цікавих повістей в об'ємках, всього коштує 2.00 дол. по польських друкованих.

2) „ТОВМАЧ РУСКО-АНГЛІЙСКИЙ“ добро переведений на 260 сторін, 60 цт.

3) Книжка в котрій можна вичитати ся більше як 200 штук, 30 цт.

4) Календар на 1910 рік „ПРИЯТЕЛЬ ЖОВНІРА“, 35 цт.

5) ПІШУЧНА ФОТОГРАФІЯ, обрам великий 16x20 цт., 30 цт.

Через один місяць спровадимо тих 5 річей тільки за 2.50 дол. Хто закупує у нас тих 5 річей, тому зашлемо Перо аттракціонне цілком даром.

Гроші посилати через мові-ордер на адресу:

A. M. WASURKOV
Box 257, FLATRIVER, MO.

Капітал.

Головним образом капіталу є гроші. Однак капітал називає ся теж кожда цінна річ, яка може приносити дохід. Ми привикли нині чути багато таких висловів як „капіталіст“, „капіталістичний устрій“, „капіталістичний лад“, „капіталістичний визиск“, „панованє капіталу і т. п. тож не від річи буде нам розібрати троха докладніше, що то таке той капітал, яку він ролю відіграє в житю сьвіта, як він розвиває ся, та які він наслідки по собі лишає.

Ми привикли видіти, що найбільшу силу нині у сьвітї мають найбільші багаті, ті що найбільше мають капіталу, тобто мастку, який їм приносить що раз нові доходи. Сі багаті або як їх нині зовуть — капіталісти є просто панами сьвіта і їм у службу ідуть не лише мужики і робітники, але їм служать і учені, графи і пануючі, нинішні правління і народи, одним словом цілий сьвіт. Все нині корить ся перед всемогутим грошем, перед всесильним капіталом і пара тисячів щасливців, що величезну більшість багатств сьвіта в своїх руках згромадили, є нині всемогутими панамі. Нам нині видає ся навіть неможливим, щоб воно інакше могло бути.

А прецінь воно було колись інакше і на будучність мусить ся воно змінити, коли люд робучий захоче стати паном сьвіта.

Як жеж воно було давніше з тим капіталом?

Давніше, ще так пару століть узад, панувала шляхтицька панування, себто потомки „славних“ родів, яких колись за прислуги пануючі підносили до стану шляхоцького і надавали їм різнородні привілеї (тобто літні права), які їм давали велику власть в краю та державі. Міг хтось мати мільони тоді, але як він не вродив ся шляхтичом, не походив з якого старого роду шляхоцького, то не мав в краю ані в державі жадного значіння, жадного впливу і мусів слухати шляхти, мусів її служити.

Що більше, багаті тодішні були навіть в погорді у шляхти, бо вони мали свої багатства з праці, тобто найчастіше з того, що займали ся торгівлею, яка їм приносила великі зиски, а шляхта цурала ся праці, а особливо понижаючим ремеслом уважала вона торгівлю. Тож тих багатів шляхта признавала лише тоді, коли треба було її від них грошей, а впрочім вона ними гордила і не давала їм в державі жадних прав, жадного значіння, жадного впливу. Розуміє ся, що пануючі тоді тримали з тою шляхтою і робили лише те, на що та шляхта згоджувала ся. Той устрій давний, ті порядки суспільні, у яких найбільшим паном була шляхта родова, називав ся устроєм фєвдальним або шляхоцьким.

(Далі буде).

РУСИНІ! Спомагайте своїх Русинів. — Посилайте гроші в край, купуйте шифкарти в Руській спілці **RUTHENIAN EXCHANGE CO., 184 HUDSON STR., NEW YORK.** у даваліть також до неї в справах ґрунтових і військових котрі ся Спілка точно виконує.

Такого еще не бывало!
небавом виїде з друку

Календар-Провідник

на рік 1910

після нового стилю

Ціна в гарній оправі 35 цт.

Агентам і книгарням опуст.

Замовляйте завчасу!
Eugene Hwozdyk
705 Mint Alley.
S. S. Pittsburg, Pa.

Руській лікар зі старого краю
ДР. М. ВИСОЦЬКИЙ

Спеціаліст в мужеських, жіночих і диточих недугах.

Години урядові: 8—9 рано, 1—2 по пол., 6—8 з вечера.

Office 142 Ferry Str.,
NEWARK, N. J.

ГОВОРІТЬ ПО РУСЬКИ!

Російсько-Американська Лінія.

Одинока без пересідання ліній поміж Росією а Америною.

Почтові пароходи.

Пароход „Бірма“ — жовтня 2-го 1909.

Двошрубовий парохід „Россія“ — листопада 6-го 1909.

Ті що їдуть в кабінах суть у звільнені від оглядки в Кестлгард-дон і вискодають в порті, если они вістали оглянені через лікарів і урядників на шифі.

Ціни умірковані.

За ближніми інформаціями звертати ся до:

A. Johnson & Co.,
Gen. Pass. Agent,
27 Broadway,
NEW YORK, N. Y.

DR. RICHTER'S

„PAIN-EXPELLER“

Сильні м'яси нічо їм не поможуть, наколи Ви тріпите на ревматизм. PAIN EXPELLER сильного штирання сейчас принесе Вам полегку і усуне причину болязні. — В ціні по 25 цт. і 1.50 цт. по всіх аптеках.

F. Ad. RICHTER & CO.
215 Pearl St. New York.

Попір на охорону марку „Котвиця“!

Металеві

сбцаси і запятки

Зроблені зі стали.

манерів, кам'янів, фармерів і тяжко працюючих.

М'яка і прикріпна до старих чобіть, а они зроблять ся як нові. Можете купити їх враз з готовими чобітьми. Все тривалі.

Лекші від шкіри і легкі до прикріплення. Кожний швець вам їх покаже. Пишіть по цінник.

UNITED SHOE MACHINERY CO.,
BOSTON, MASS.

ПІШУЧНІ ПОЗІР!

Заходою членів Чималей ім. Маркіна Шашкевича в Пітсбургу.

при снівуділї читальняного хору та місцевих Товариств відбудуть ся в день Покровителя Русь, сьв. Николая,

в неділю, дня 19. грудня

в руській галі при 7-ій ул. на Савт Сайд

Сьвято-Николаївські Вечерниці.

ПРОГРАМА:

1. Бортнянський — Восхвали імя Бога моего, мішаний хор.

2. Кониський — Провідь на горі, декламація, Анна Костішак.

3. Д. Млака — На чужині, декламація, Антоніна Ручка.

4. Діточі сьпівні.

5. Подорож сьв. Николая

спенічна картина в 2-ох діях.

Особи:

1. Ангел — М. Костішак

2. Ангел — М. Замєльська

3. Ангел — А. Гуретяк

4. Ангел — М. Вовчко

5. Ангел — А. Ручка

6. Аноел — П. Габор

1. Чортяк — П. Пастирчак

2. Чорняк — І. Гуретяк

Бабуся — А. Костішак

Грицько — Лев Кульчицький

Жид — Варунок

Орєся, дитина — А. Маховська

Федько, дитина — Гриць Гармас

Петрусь, дитина — І. Петрик

Сьв. Николай — Павло Грошко

6. Закінчене.

Підчас вечериць буде можна дістати в галі перекуску яку окремий Комітет буде продавати на дохід фонду ім. Січинського.

Початок о год. 8. вечером.

Отсим запрошуємо всіх Русинів з околиці, а вже найбільше таки з самого Пітсбурга.

ПІШУЧНІ ПОЗІР!

Заходою членів Чималей ім. Маркіна Шашкевича в Пітсбургу.

при снівуділї читальняного хору та місцевих Товариств відбудуть ся в день Покровителя Русь, сьв. Николая,

в неділю, дня 19. грудня

в руській галі при 7-ій ул. на Савт Сайд

Сьвято-Николаївські Вечерниці.

ПРОГРАМА:

1. Бортнянський — Восхвали імя Бога моего, мішаний хор.

2. Кониський — Провідь на горі, декламація, Анна Костішак.

3. Д. Млака — На чужині, декламація, Антоніна Ручка.

4. Діточі сьпівні.

5. Подорож сьв. Николая

спенічна картина в 2-ох діях.

Особи:

1. Ангел — М. Костішак

2. Ангел — М. Замєльська

3. Ангел — А. Гуретяк

4. Ангел — М. Вовчко

5. Ангел — А. Ручка

6. Аноел — П. Габор

1. Чортяк — П. Пастирчак

2. Чорняк — І. Гуретяк

Бабуся — А. Костішак

Грицько — Лев Кульчицький

Жид — Варунок

Орєся, дитина — А. Маховська

Федько, дитина — Гриць Гармас

Петрусь, дитина — І. Петрик

Сьв. Николай — Павло Грошко

6. Закінчене.

Підчас вечериць буде можна дістати в галі перекуску яку окремий Комітет буде продавати на дохід фонду ім. Січинського.

Початок о год. 8. вечером.

Отсим запрошуємо всіх Русинів з околиці, а вже найбільше таки з самого Пітсбурга.

ДАРОМ одна пачка славних ліків „GALEN“.

Чи Ви хорі? Ліки „GALEN“ вилічили тисячі людей, вони вилічать і Вас. Пощо платити великанські суми грошей за ліченє, наколи Ви можете вилічити себе самі.

Пришліть свою точну адресу, імя і прозвіско, а ми Вам виплемо відвотною поштою прібний лік „GALEN“ цілком даром.

1. Rumatina лічить ревматизм, невральгію, пухлину і т. н. недуги. Ціна 3 дол. Прібка даром.

2. Persola лічить болізни жолудка і т. п. внутрішні недуги. Ціна 3 дол. Прібка даром.

3. Fortola — патентований лік для нервозних, ослаблених та утратавших полові сили. Ціна 5 дол. Прібка даром.

4. Sprangipola вилічує малярію, пропасницю, лихорадку, малокровність, біль носа, очей і горла. Ціна 4 дол. Прібка даром.

5. Asmola лічить з знаменитим успіхом всі грудні болізни, як: чахотку, астму і хронічний кашель. Ціна 3 дол. Прібка даром.

6. Vitola вилічить в короткім часі гемороїди і затроєне крові. Ціна 3.50. Прібка даром.

7. Nemoga знамените средство проти гемороїдів, викидів і т. п. недуг. Ціна 3 дол. Прібка даром.

8. Merpota цілковито лічить сифіліс трипер і рани на тілі. Ціна 3 дол. Прібка даром.

9. Pelocresse являє ся хорішим ліком проти випаданя волося і болі голови. Ціна 3 дол. Прібка даром.

10. Profilacta в короткім часі вилічує жіночі недуги, як неплодність, нерегулярні періоди, білі уплави і т. п. Ціна 3 дол. Прібка даром.

Адрес:

GALEN CHEMICAL CO.,
227 West 74th Street,
NEW YORK CITY.

Добрі Фарми в стейті Нью Йорк.

МОЖНА КУПИТИ ТАНО НА СПЛАТУ РАТАМИ З ВУДИНКАМИ І ЗАСІВОМ.

В ЧАСТИ ПОЛОЖЕННІЙ ВЛІЗЬКО ТОР. ГОВИЦЬ, ЗЕЛІЗНИЦЬ, ШКІЛ І ЦЕРКВЕЙ.

Бюро Рільництва стейту New York поможе безплатно руським господарям емігрантам сполучитись з рільництвом стейту New York і улюкує купуючих фарми, арендуючих або роб

Русини Пітсбурга!

ЧИ ВИ ЗНАСТЕ
ЩО ГРОШІ — ТО СИЛА?

Справтеся, ціна на цінні папери складає свої оцінки в стейтовій Банку на розі ул. Carson-a і 14-ої. Цей банк є одним з найстаріших і най-популярніших банків, що цілком забезпечує Ваші оцінки. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ін. Кожен, хто має у нас гроші, отримує на баланс свій стейтовий контрольорів.

Продаємо **корабельні карти** на найліпшій лінії, а гроші до краю висилаємо по поштовим курсі

German Savings and Deposit Bank
Cor. 14th & Carson St.,
South Side,
Pittsburg, Pa.

Н. Е. Рот, прес. А. П. Міллер, кас.
Ол. Бучак, ур. банк.

Книжки

які можна дістати вскладі книжок „Свободи“:

Америка	15
Ангел та дусельник і т. і. ..	15
Борба клас і чому бобітніки організують ся	15
В Старім і Новім краю	25
Гріхи мільонерів і т. п. С. 7. ..	15
Дещо з історії православної місії в Америці	15
Дещо про звичаї	35
Дві левади і т. п. С. 5.	15
Дорога любови, то Божа дорога, С. 6.	15
Емігрант	15
Жовнір	15
Журавлі	15
Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15
Земельне питанє	15
Зуб за зуб	15
Історія Русів з образками ..	15
Капітал і праця	15
Книжка рахункова	50
Казка про Жидів	15
Многострадалий народ, огляд історії українського народу	25
Навернений Грішник	25
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Новий Завіт	50
Образки і загадки	10
Оповідання	15
Про відступників від православія ..	15
Про нашу землю	25
Підземні скарби	25
Покуса	15
Про кінець світа	15
Псалтир	5
Розмова Поляка з Русинком ..	15
Смерть	15
Стародавні казки та оповідання ..	15
Стевові люди	15
Страш	25
Стріляй на смерть, робітничая драма	15
Товариска ворожка	15
Унія в Америці	25
Хто з чого живе	15
Які то є люди на землі, а 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правду шукати	15
Через кордон	15
Руско-англійський глумач	60
Польско-англійський глумач ..	60
Молитвенники в красній справі	
Т. Належда моя	25
Хай Душ	25
Наш Душ	15
Наш Душ (я звич. опр.)	75
Молитвенник малий	15
Вісник	15
Зборник	230

Також можна дістати:

Книжочки колекторські церковні	10
Книжочки Братські	10
Метрики хрещення	3
Метрики шлюбні	3
Метрики смерті	3
Помяник померлих душ	10

Пішіть на адресу:
Swoboda,
184 Hudson St., New York.

„ДУШПАСТИР“

«прекрасна, щиро-руська церковно-народна газета.»

Виходить в Філадельфії кожного місяця, подає гарні науки духовні і відомості зі світа. В „Душпастир-і“ друкують ся важні для всіх оголошення гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та смішних, і красних образків. „Душпастир“ всім подобає ся — всі его хвалять.

Коштує на цілий рік так тут в Америці як і до старого краю всего лиш \$1.20.

Читайте, що пишуть за „Душпастир“:

Canora, Sask., Canada, Mar 29, 1919.

Всімешна Редакція Душпастира! — Признаю Вам щиро правду, що ніяка часопись так не вдовольня мене, як ся наша, дорога часопись „Душпастир“. Ся часопись то єсть так, якби в дуже сильну мосу, легкий, мимолетний дощ... Нестай засіле благодать Божа над сим початком так гарного і святого діла! — В поважанам Олександра Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастира“, майже щодня. Тож вмовляйте „Душпастир“ чим-ськоше для себе і для Ваших святих і звичайних тутки і в краю.

„Душпастир“ повинен бути в кожній руській хаті.

Гроші на „Душпастир“ треба посилати (найліпше поштовим монет-ордером) на імя: Rev. J. Boyarchuk, 821 N Franklin St., Philadelphia, Pa.

Позір, Братя Русини!

Я виробляю в найліпшого матеріалу за найвищою ціною

Братські шапки, відзнаки, маси, бровки, фани, хоругви, уніформы, печатки всякого рода та для братств, як і для поодиноких осіб

Продаю майліпші види в житті Ісуса Христа від Рождества аж до Вознесіння. Продаю також книжки до молень і святих: руські, польські і словенські по дуже низьких цінах. — Більш Русином, а до того членом Р. Н. Союзу. Прочі в чужині! Удавайтеся лиш до свого! Як хто знає, най так пише: За роботу гварантую. Моя адреса така:

Stefan Kalakuka
215 Moran Court. —*— Scranton, Pa.

Для Церков

виконує всякі роботи з обсягу різбарства і позолотарства як:

Іконостаси, Вітварі, Кивоти і ин.

бувший управитель різбарської і позолотарської роботи в Товаристві для розвитку руської штуки у Львові.

Іван Луговян,
с/о German Savings & D. Bank
S. S. Pittsburg, Pa.

Дарунок на Свята.

Сей гарний годинник, загально знаний а своєї досконалості, найліпшої конструкції, в гарантію на 5 літ, в наипом „Пам'ятка в Америці“ дістане наш кожний костюмер востім даром.

Ми рішили зробити небувалу сю оферту, щі 6 годинників наш тютюн „Москва“ знайти в кожній цигаретці в Америці. Хто схоче нам допомогти, дістане 100 пачок тютюну вартості 15 дол. тільки за 6.00 дол., так, що кожний за свій труд заробить 9.00 дол. зроби варіюючи кожний дістане в дарунок цілком даром отсю годинку.

Кожний зрозуміє, що ми не хочемо виробити а лиш вихотити підприємств: чиних до продажі того тютюну, без якого ніхто, хто його раз сробує, не може обійти ся.

Недоволенням сейчас звертаємо гроші.

Ся оферта в нашім листі на святоточний час, отже хто хоче з нею скористати, дехай сейчас прийти 50 цит. а по огляненню усього на експресовій офіс доплатити решту, 5.50 та забере тютюн та годинник.

Суміяти і бонти ся не повинен ніхто, поважа лапа фірма не належить до тих, що хвилює оголошують ся по часописях. Хто читав часописи, сей знає, що вона існує пару літ, більше веде совісно і все виконує то, що обіцяє. Колиб так не було, бизнес не мігби так довго існувати.

Russell Tob Co Company, 132 Nassau Str., Dept. 8, New York City

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА „РИЗНИЦЯ“

під покровом св. Арх. Михаїла.
„RYZNYCIA“, 114 Chestnut Street, SHENANDOAN, PA.

Має склад і виріб річей церковних як:

Фелони чорні від	\$30—65.00
Ризи святих від	\$35, 40, 55, 60, 80 і вище
Стихари від	\$6.00
Ручники, вилити, хоругви з образами від ..	\$30.00 і в.
Чаші від	\$20, 35, 40, 50 і вище
Ліхтари, служебники, Евангелія від ..	\$20, 45, 55, 60 і 80.00 дол.

Цвітти на престол і до євчихок по ріжній ціні. Приймає ся замовлення на нові річі як таном і до направи старі ризи.

Світло церковне:
СВІЧНИ ВОСКОВІ (декоровані) з образками по 26 цит. за фунт, 1 на фунт, 2 на ф., 3 на ф., 4 на ф., 6 на ф., 8 на ф. і 14 на фунт.

Св'ічки воскові ручно декоровані 50 цит. за фунт, 2 на ф., 4 на ф., 6 на ф. і 8 на фунт.

Тройці ручно декоровані по 4.50 дол. Углі до кадилиці .. 28 цит. Пачка (120) запалів .. 24 цит. Оліва гальон .. 1.10 дол.

Св'ічки воскові до надставлювання 3 на фунт 22 цт. 4 на ф. і 6 на фунт .. 22 „

Оф'їрки воскові 16 на ф. і 18 на фунт .. 22 „

Св'ічки стеаринові .. 16 „ 4 на ф., кручені 4 на ф., 6 на ф. і 1 на фунт.

Св'ічки на престол (extra) 37 цт. за фунт, воскові жовті 1 на ф. і 6 на фунт 30 цт.

Надило 50 і 55 цт. за фунт.

РУСИНИ! Спмагайте своїх Русинів.

Посилайте гроші до краю, купуйте шифкарти в Руській спілці Ruthenian Exchange Co., 184 Hudson Str., New York.

Удавайтеся також до неї в справах ґрунтових і військових, котрі ся Спілка точно виконує.

ЧИТАЙТЕ!

Дописи просить ся писати ливень на одній стороні картки. Дописи непригожі до друку пишуть ся, наколи з гора не було означено, що жадає ся її звороту і не було залучено марок на зворот.

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого! До Мамроша! Веі до одного! Чужих усіх поминайте, Тільки свого підпирайте. Мамрош Русин справедливий, А в бизнесі все уцвигий — Хто-же хоче більше знати, Прошу прийти й переконались. Горівки найлучші має, Бо злих зовсім не тримає. Й так віску, комовицю, Для всіх добру сливовицю Арак, коньяк, рум, паленка І кмітківка солоденька; Вина рівнож всі хороші І то за дешеві гроші. Пиво свіже і холодне — Лучше бути вже не годне. Є п'ягара, щоб курити Лиш у него тра купити. Тому Братя, памятайте, Та до нього завертайте. А ті, що з контрів приїжджають, Най сей адрес памятають:

Trof. Mamrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

Одинокий руський адвокат і нотар на цілу Америку

Доктор прав
ЮЛІАН ЧУПНА
Консулярний комісар.

Подає до суду всі справи в Галиччя: Процеси спадкові і ґрунтові. Відбір гроші від довжиків. Справа військові Споряджує контракти, повномочія і всі інші документи. Переоряджує і штабу лийці і всі види гіпотечні.

8 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес поштової: JULIAN CZUPKA, LL. T. P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50,000.00. Надвистка і нерозділені зиски \$33,000.00. Заснований 1864 року.

Провадить загальний банківський бизнес. Вилас міжнародні монетні ордери, драфти і лере-дас гроші до всіх частин світа, позичає гроші на реальності. Депозити сего банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і виносять тепер около \$500,000.00.

Гроші пересилає через фірм Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

ВИРОБИ БРАЦКІ

машлі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Цінні і провєк вєсєласє даром

Можете писати до нас по руськ, словенськ або польськ.

Р. Н. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAN, PA.

Накладом „СВОБОДИ“ виїшав

Папери листові

окрашені гарними вінетами і портретами наших руських генів — Продає друкарня „Свободи“ по ціні 50 цит. за 25 штук.

SVOBODA,
184 Hudson st., New York.

Жеснобіванка на Різдо для наших нових і старих костюмерів.

Пакет для кожного замовляючого містить в собі:

Мужеський шевітовий овер-корт 45 цитів довгий з велетовим ковпиром (після впадобі: синій, чорний, синій). Годинка золочена а подвійними ковертами і найліпшим ходом; як також гарний ланцюх з модним дармовесом

Прегарний пакунок з сими річима висилаємо по одержанню \$8.00

Елегантна охоронна бритва до голєня з трома осічними ножами.

Хосіть той оверкорт і ті други річі а всі будуть Вам завидувати!

Ся рідка вроджає в тій цілі, щоби розголосити наші дорогі цінності в цілх Спол. Державах. Ми не приймемо більше замовлень від одної особи лиш одно. Пішіть \$8.00 дол. в редістрованій листі або через монітордер а ми Вам вішлемо сей елегантний пакунок, т. є: ГОДИНКУ, СПІНКУ до КРАВАТКИ, СПІНКИ до МАШПЕТІВ, ПЕРСТЕНЬ, ОХОРОННУ БРИТВУ і СЕЙ ГАРНИЙ ОВЕРКОРТ, спеціально зроблений для нас через одну з великих фабрик в Спол. Державах. Запевняємо, що він є модний і носить ся тривало. (Пішіть нам кавалок шкурка в мірою обєму Ваших грудий і рукавів). Замовляйте днес.

Frank's Jewelry Co. Dep. 107, New York, 48 West Broadway.

АРТИСТ РІЗБЯР

Евгеній Василенко
виконує усія роботи

входячі в обсяг церковної штуки, як:

ІКОНОСТАСИ
ВІТВАРИ
ПРЕСТОЛИ
БАЛЬДАХИНИ і т. д.

Золотить і малює ікони.

Усі роботи виконує добросовісно.

EUGENY VASYLENKO
337 W. Center St., Shenandoah, Pa.

Одинока вірцево власна ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

затрудило добре вишколений друкарський персонал, вєсєласє найкращі машини, як тожє ріжнородні гарні черенки і фарби.

Виконує **всякі друкарські роботи** точно, гарно і по низьких цінах.

Вілов. Родимці, як тожє Відділи і члени Р. Н. Союзу повинні в лєскаим друкарським роботам удавати ся лиш до своєї друкарні „Свободи“. — Адрес: 184 Hudson Street, New York, N. Y.

Оден з найбільших броварів в Америці.

Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него ніколи не болить, бо єсть здорове і поживне.

Не треба его зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.